

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Petyešmias, Chicago, Ill.
Metinė Prems: rata:
Savienyose V. \$2.00
Kanadoje ir M. \$2.50
Visose kitose vietose \$3.00
Premsmetas apmokama iš viršaus. Premsmetas
metas susidaro iš dešimties skaitmenų, ne nuo Nėvų Mė-
lų. Apie šiuos skaitmenis laisvai. Adresuoti:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States \$2.00
To Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, RUGPJUČIO (AUGUST) 13 d., 1915 M.

No. 33

Didėji Karė.

Svarbiausias pereinantis savaitės atsitikimas ant karės lauko yra Varšavos paėmimas. To vienok laukta nuo senais, todėl miesto paėmimas nėra netikėtas. Pati Varšava didelės strateginės svarbos neturi, bet moraliskai jos svarbą yra nemaža. Vokiečiai ir stengiasi ją moraliskai svarbą, kiek tik galima, išnaudoti, tik nežinia, ar tas pasiseks. Užėmę Varšavą, vokiečiai ten, ir visuose Lenkijos kraštuose paleido atsisaukimus, kalbindami lenkus sukilti ir atkurstinti rusų valdžią už visas skriaudas, jos lenkams per metų eiles padarytas; bet kad ir vokiečiai, jeigu ne daugiau, tai ne mažiau lenkus skriaudė, tai ir vokiečiams lenkai tikėti negali, todėl ir jų patarimo, turbut, nepaklausys.

Varšavoj grobio vokiečiai nedaug gavo ir dėlto vokiečiai neuzgandinti. Ginklus, kanuoles, dokumentus, pinigų, dirbtuvės ir viską, kas vokiečiams galėtų tikt, rusai iš Varšavos pirmą išgabenę; vokiečiams teko vien didelis Varšavos universiteto knygynas, kurio nestiprų išgabenė. Rodo muzėjų ir knygynų, sulgų tarptautiškų teisių, yra nepaliečiami, negali būti ir karės grobio, bet kaip vokiečiai Belgijoje parodė, naikindami knygynus, muzėjus, bažnyčias, jie karės laike tarptautiškų teisių nepaiso. Varšavos universiteto knygynas turėjo apie 400,000 tomų knygų ir daug rankraščių, taigi daugiau negu yra knygų Vilniaus viešajame knygne. Vilniaus knygne yra apie 300,000 tomų knygų.

Išvyk vokiečiai užėmė vien pačią Varšavą, jai inėjo kelias nuo vakarų, o rusai, išaukštinę tris per Vislą tiltus, persikėlė į priemiestį Praga. Bet dabar jau ir Praga yra vokiečių rankose. Praga vienok yra tai ta pati Varšava, bet ne atskiras miestas, ji tveria 12 Varšavos policijos nuovada, tik ji yra kitų upės Vislos pusėj; gyventojų turi apie 40,000.

Varšavai likosi paskirtas vokiečių gubernatorius; juom bus Posadowsky-Wehner, sunus buvusio Vokietijos vidaus ministerio, pargarsėjusio nepriešankum lenkams. Gal panašus lenkų draugas bus ir vokiečių paskirtas Varšavos gubernatorius.

Prie Varšavos musiuose rusai ne tapo sumušti, bet pamėginę pasipriešinti, atidavė miestą vokiečiams iš laimės, kad vokiečiai neapsuptų esančios vakarinę Lenkiją rusų kariuomenės ir nepersikirstų jos susisėjimui. Jeigu tas būtų vokiečiams pasisekė, jie būtų priverstę rusų kariuomenę pasiduoti, nes turėdama perkirstą maisto ir amunicijos priveržimą, jie priešintis nebūtų galėję. Ne tik prie Varšavos, bet visoj Lenkijoje rusams truko ir truktas amunicijos. Kadangi prie Varšavos nuo pietų traukė austro-vokiečių kariuomenė, o nuo šiaurės Buelow stengėsi apvaldyti Varšavos-Petrogrado geležinkelį, tai išvengimui apsupimo, rusų kariuomenė turėjo greitai trauktis nuo Varšavos. Apšauti, rodo, nepasisekė, nes vakarinę vokiečių armiją sulaukė tvirtovės Novo Georgievsk ir Ivangorod ir davė rusams progą toliau nužengti, bet nuo pavojaus ji dar nepasijūjosavo; jos pasitraukimui yra spraga tarp Gardino ir Kauno, bet ir ji, laukui bėgant, darosi vis siauresnė. Rodo, kad praneša iš Petrogrado, vokiečiai prie Kauno ir Kuršėj tapo sumušti ir sulaukyti, tik kas žini, ar ligum bus galima juos laikyti. Berlio vienok raportas užtikrina, kad vokiečiai prištartino jau prie Kauno ir pradėjo bombarduoti jo išlaukinius fortus; apie sumušimą vokiečių kariuomenės Berlio raportas nieko nesako. Didžiausias savo pajėgas vokiečiai sutraukė prie Kauno ir mažos tvirtovės Osowiec, nes jos užstoja jiems kelią ir trukdo apvaldyti geležinkelio nuo Varšavos Vilniui ir Petrogradan.

Kaip praneša iš Petrogrado, ir prie Rygos vokiečių užpuolimai tapo atmušti, tik nežinia, ar ilgum bus galima juos sulaikyti.

Iš Petrogrado oficialiai pranešama, jog 9 vokiečių musio laivai, 12 skraiduolių ir torpediniai laiveliai pereitę nedėlios dieną mėgino įsiveržti į Rygos įlanką, bet ant visos linijos tapo atmušti. Vienas skraiduolis ir torpedų naikintojas tapo žymiai pagadinti. Iš Berlio vienok nieko nerašo apie veikimą vokiečių laivyno Baltiko jūroje.

Iš Londono pranešama, kad per tarpininkystę Danijos karaliaus Vokietija pasiūlė Rusijai taiką, jeigu panorėtų skyrium taikytis. Siūlė Rusijai taiką Austrijos lėšomis, nes žadėjo atiduoti Galiciją, bet sau reikalavo vakarinės Lenkijos iki Vislės, drauge su Varšava. Rusija vienok Vokietijos pasiūlymą atmetė; atsakė, jog taikysis tik tada, kada taktininkų tikslas bus atsiestas, taigi, kada Vokietija turės taktininkų malonei atsiduoti. Rusijos turtovaliai taipgi reikalauja karės, kol Vokietija nebus įveikta, nors tuom tarpu reiktų rusams trauktis iki Uralo kalnų, taigi, iki Azijos rubėžų.

Vokiečiai, žinoma, diskreditavimui Rusijos ir drąsimui savųjų, praneša, kad atėjus rusams ant musio lauko amunicijai, atidarius skryniais, viduryj pasirodė, vietoj amunicijos, šašlavos, akmenis ir kitoki miko bendro su amunicija neturinti daiktai. Laikraštis Daily Mail mano, kad pristatymas tokios nepaprastos amunicijos yra tai darbas vokiečių agentų, kurie moka įsisprauti į Rusijos amunicijos dirbtuves ir ten Rusijai kenkia. Su amunicijos dirbtuvėmis Rusijoje vis neina taip, kaip turėtų eiti; amunicijos kareiviams kaip truko, taip ir truktas. Ant karės lauko musiuose rusiškų kareiviai gaudavo dažnai vos po 8 patronus dienai, taigi, nei tiek, kiek reikia vienai musio minutai. Taip karėn prirengtus kareivius nesunku sumušti.

Visuose vokiečių užimtuose kraštuose įvedė pasportus, kokius kiekvienas turintis virš 15 metų žmogus turi turėti, nors pačioj Vokietijoje pasportai senai panaikinti.

Ant karės lauko atkako jau 600,000 rusiškų naujokų, o jų atkaka vis daugiau, Rusija turi dvigubai daugiau gyventojų negu Vokietija, tai, suprantama, ir žmonių karėn gal daugiau pasiūti, tik tiems žmonėms reikia ginklų ir amunicijos, o to Rusijos kareiviams trūksta. Su tušiomis rankomis prieš šių laikų ginklus stoti negalima.

Ant vakarinio karės lauko kariuomenės taipgi smarkiau pradėjo veikti. Vokietijos stoto įdėinio kariuomenė Argonne distrikte pradėjo žengti pirmyn ir stengiasi apsupti svarbiausią francūzų tvirtovę—Verdun. Buvo prie tos tvirtovės smarkūs mušiai. Išpradžių vokiečiams pasisekė paimti kelias menkesnes francūzų pozicijas, bet paskui jas vėl nužudė Vosges kalnuose žymesnių permaitinė. Šiauriose eina vien artilerijų imtinės. Prie Ypres vokiečiai bombardavo degančiomis bombomis francūzų grabes, bet be jokių pasekmių. Smarkūs mušiai be jokių pasekmių eina prie Artois ir Souchez. Vosges kalnuose vokiečiai atakavo francūzus prie L'angekopf ir Schratzmannelle, bet visų jų užpuolimai tapo atmušti. Belgijoje, prie Steenstraate ir Het Sas mušiai artilerijos; tas pats yra prie Woivre ir Le Prete. Prie Munster, Vokietijoje, mušiai atsinaujino. Vokiečiai vėl smarkiai pradėjo bombarduoti francūzų miestą Rheims.

Iš Londono pranešama, kad renigai nuo vietos pasitraukti Vokietijos užsienio ministeris von Jagow, nes nesutinka su laivyno

vadovu, kuris erzinas su Ameriką, lyg norėdamas ir Ameriką karėn prieš Vokietiją įtraukti.

Ant piet-vakarinio karės lauko, taigi su Italija, smarkūs mušiai vis dar eina prie San Michele. Abidvi pusės čia daug kareivių nužudė, o italai apvaldė kalvas. Smarkūs mušiai buvo ant Podgora kalno šono, kur žuvo daug italų, bet ir austrų nuostoliai būvo nemažesni.

Austrai garsina, kad jie atmušė italų užpuolimus prie Polazzo ir Vermegliano; nepasisekė italams austrus iš jų pozicijų išstumti ir apeliokėse Pejo, Tirolui. Smarkūs artilerijų mušiai traukiasi Plava apskrityj ir prie Dobrodo.

Apie mušius Dardanelių jurių siaurumoj nuo taktininkų svarbesnių žinių nėra, o turkų žinios neįtikimos, bet ir turkai prisipažįsta, jog buvo ten smarkūs mušiai nuo jurių ir nuo sausžemio, ir jog taktininkai paėmė turkų pozicijas prie Avi Burnu. Iš Berlio pranešama, kad kilusius ant Gallipoli pusiausio nesuspatingus tarp anglų ir francūzų, bet iš Paryžiaus ir Londono užtikrinama, jog tarp taktininkų nei jokių nesuspatingumų nėra.

Iš Londono ir Berlio pranešama apie besididinančius nesutikimus švedijos su Rusija; Berlinas mano, kad Švedija karėn įsikiš, nes buvė ji nori atimti nuo Rusijos Finlandiją, kur pirmiau Švedijai prigulėjo taipiau, kaip ir Petrogrado gubernija ir Estlandija. Kad Švedija turi su Rusija daug nesuspatingumų, tas tiesa, bet kad ji dabar norėtų karėn įsikišti atgavimui senai nužudytos Finlandijos, apie tie reikia abejoti, ypač kad karė yra gana pavojinga, o Finlandija tai ne švedų apgyventas kraštas, švedų ten yra tik 10% gyventojų, taigi nedaugiau negu Latvijoje vokiečių. Buvo laikai, kada Finlandijoje viešpatavo švedų kalba, bet jau nuo antros pusės pereinamo amžiaus viršų paėmė rusų kalba. Finais gi, jeigu nenori Finlandijai prigulėti, tai nenori prigulėti ir Švedijai.

Iš Londono pranešama, kad Ispanijos slaptai padeda Vokietijai, nes leidžia jai Ispanijos portuose turėti stacijas savo povandeniniams laivams ir turėti ten anglų krautuves.

Vokietijos ambasadorius Turkijoje, keliaudamas Vokietijon per Bucharestą, už perleidimą Turkijon ginklų ir amunicijos, siūlė Rumanijai 36 kanuolių baterijas ir 2 milijonų svarų akstinuotų vielių, bet Rumanija nesutiko.

Taktininkai dar vis stengiasi atnaujinti Balkanų tautų sąjungą prieš Austriją ir Turkiją, bet tas nesiduos, nes Grekija nenori Bulgarijai atiduoti portą Kovalą, ko ta reikalauja. Bet Bulgarija pertraukė tarybas ir su Turkija, kas rodo, jog jeigu ji nenori risti su taktininkais, tai nenori risti ir su Turkija prieš taktininkus. Nesiskubina karėn ir kitos Balkanų tautos.

Iš Karės Lauko.

Ryga. Sulgų prisakymo nuo valdžios, valstybinis bankas iš Rygos tapo perkeltas į miestą Tulg, į pietus nuo Maskvos. Kiti bankai taipgi kraustosi iš Rygos. Mokslas ir kitos valdiškos įstaigos kraustosi iš Rygos į Dvorpą ir kitus miestus toliaus nuo karės fronto.

Ryga yra prie Dauguvos upės, netoli Rygos įlankos. Šis miestas yra labai svarbus pramonės centras ir skaitosi 2ru is eilės uostu po Petrogrado. Mieste yra daug įvairių mašinų dirbtuvių, geležinkelio vagonų ir tabako dirbtuvių, taipgi bravorų. Ryga turi apie 300,000 gyventojų. Vokiečiai, užėmę Mintiją, pradeda artintis prie Rygos iš piet-vakarių pusės.

Atėnai. Anglijos, Francūzijos, Rusijos ir Italijos atstovai višį sykį atkankė Grekijos premjerą Gounarisa. Jie vardu savo valdžių nurodė Grekijai ir dabartinį karišką

padėjimą. Be abejonės, jie mėgino patraukti Grekiją savo pusėn, kad ji stotų priešais Turkiją. Grekijos pagelba prie Dardanelių taktininkams būtų labai naudinga.

Geneva. Žinios iš Vokietijos praneša, kad streikas, kuris grėsė apimti garsias Kruppo kanuolių dirbtuves Essene, užsibaigė tuom, kad darbininkams pakelta algos. Šiose dirbtuvėse dabar dirba art 100,000 darbininkų trimis prmainomis dieną ir naktį, be paliovos. Čia išdirbinėjama didesnė dalis ginklų ir amunicijos vokiečių armijai.

Varšava, per Londoną. Varšavos universitetas tapo perkeltas į Maskvą. Visi augstesni teismai užsidarė jau nuo liepos 24 d. Visi arkliai, automobiliai ir tt., kurie nebuvo išvežti iš Varšavos kiton pusėn upės Vislos, kaip buvo prisakyta, tapo valdiškos užgriebti ir iš miesto išvežti.

Londonas. Varšava pateko vokiečiams, bet svarbioji rusų armija, kuri vokiečiai tikėjosi prie Varšavos pagauti, matyt yra už Vislos ir traukiasi atgal linkui Lietuvių Brastos.

Sulgų vokiečių žinių iš Berlio, vokiečių armija, kuri vakar pradėjo atakuoti Varšavą iš vakarų, nužavė rusų užpakalines sargybas ir pradėjo piltis į Varšavą.

Nors rusų užpakalines sargybas gal but pagautos, ar sukaptos, bet pat svarbiosios rusų armijos išsiskuko iš vokiečių slaptų, o sykiu su jomis paimta ir viskas, ką tik galima buvo paimti iš Varšavos, Novo Georgievsko ir Pragos. Menama, kad rusai išsprogino ir tris tiltus per Vislę ties Varšava.

Vokiečiai buvo užtaise rusams net trejus šlatus: vieną tarp Bugo ir Vislos, antrą prie Narėvo, o trečią Kauno gub., kur jie mėgino pasiekti Petrogrado-Varšavos geležinkelį. Nei vienas iš jų pilnai nepasisekė, tačiau tas priverstė rusus iš Varšavos trauktis, kitaip vokiečiai būtų galėję pagauti visą rusų armiją. Dabar gi rusų vadas, matomai, pasėkmingai pasitraukė atgal, nes vokiečių štabas nepraneša apie joki didesni belaisvių skaitliū, ar apie kanuolių paėmimą. Rusai, matomai, pasitraukė geroj tvarkoj.

Amsterdamas, Hollandijoje. Varšavos puolimas sukėlė didelį džiaugsmą ir triukšmą visoj Vokietijoje. Visuose miestuose buvo nepaprastai triukšmingi apvališiojimai.

Oficiališkai vokiečių pranešimai nurodo, kad rusai pasitraukė geroj tvarkoj ir kad įsiveržusieji vokiečiai rado mažai pasipilėmo ir nieko tokio, kas turėtų karišką vertę.

Varšavon inėjo bavariskoji kariuomenė su Bavarijos kunigaikščiu Leopoldu priešakyje.

Londonas. Vokiečių orlaiviai nemetė daug bombų ant Rygos miesto, o svarbios vokiečių įjegos persikėlė per baltuos apeliokas, kurios buvo geriausia Rygos atsigynimu. Dabar vokiečiai yra gerame miškuotame distrikte, per kurį juos veda linkui Rygos vietiniai vokiečiai. Rygos pusė gyventojų yra vokiečiai.

Londonas. Rygos likimas yra jau nuspręstas. Pozicijos ant upės Mussa, kur dabar eina mušiai, yra tokios, kad nesuteikia rusams geros progos atsigynimui. Upė Dauguva yra geresnė atsigynimo linija, bet kadangi Ryga yra ant abiejų upės krantų, tai ji bene turės pakliuti į vokiečių rankas.

Generolo von Buelowo korpusas jau pasiekė upės Mussa ir žmonės kraustosi iš Rygos, kas tik gali. Gatvės užbruktos miniomis, o geležinkelių stotį apgultos žmonių, kurie noli išbėgti nuo vokiečių. Rusų valdžia buvo paskyrusi 25 milijonus doleriū, kad apmokėti

išlaidas perkėlimo dirbtuvių iš Varšavos į vidurinę Rusiją.

Rymas. Santikiai tarp Italijos ir Turkijos su kiekvienu diena eina blogyn ir sakoma, kad butų visai nestebėtina, jeigu netrukus Italija stotų formaliskon karėn prieš Turkiją. Italija pastaromis dienomis išsiuntė antrą užklaiminą, kodėl Turkija neištraukia savo kariuomenės iš Cirenaiikos, šiaurinėj Afrikoj, šale Tripoli, kuris priklauso Italijai.

Petrogradas. Rygos antvyskupis vakar apledo Rygą su visa konsistorija.

Rusai ir ties Ivangorodu pasitraukė skersai upę į pačią Ivangorodo tvirtovę, kaip apie tai praneša oficialis pranešimas, kuris skamba sekantiai:

"Ivangorodo distrikte rusai persikėlė į dešiniją upės Vislos krantą, išdinamituodami paskui save Vislos tiltą."

Londonas. Laikraščio Daily Mail korespondentas iš Kopenhago praneša, kad ten gautos žinios iš Berlio, kad rusai rengiasi aplieisti Kauną. Sakoma, kad gubernatorių jau perkėlė savo ofisus ir gubernijos urėdinius į Ežerėnus (Novo Alexandrovsk), o valdiškojo banko skyrius tapo perkeltas į Vilnių. Korespondentas praneša, kad laike pereinantis savaitės gyventojai bėgo iš Kauno. Išsiuntimas sužeistų eina greitai.

Paryžius. Po desperatiško musio italai šturmu užėmė kalną Monte San Michele, kuris kontroliuoja Goritzo tvirtovę. Tikimasi, kad Goritzo puolimas turės įvykti netrukus.

Italų submarinas Nereide tapo nusikandantis susirėmimė su austrų submarinu netoli salos Pelagosa, Adriatiko jūroje.

Kopenhagos, Danijoje. Žinios, ateinančios čia iš Berlio, praneša, kad puolus Varšavai, vokiečiai rengiasi ištraukti iš rytų fronto po 90,000 kariuomenės kasdien ir siųs juos į vakarų frontą. Tikimasi, kad tokiu būdu laike kelių savaičių vokiečiai pastatys Francūzijoj ir Belgijoje apie milioną naujos kariuomenės.

Londonas. Žinios iš Petrogrado praneša, kad rusų kariškasis štabas nusprendė Novo Georgievsko tvirtovės geruoju neatiuoti ir parengė ją apgulai. Mat Novo Georgievskas guli labai svarbioj vietoj ir rusai, laikydamiesi tvirtovę, perkirs vokiečiams kelią. Šita tvirtovė guli prie puolimo Bugo ir Narėvo į Vislę ir ant geležinkelio nuo Malavos į Varšavą. Rusai laikydamiesi kad ir apgultą tvirtovę, nepalėis pramūnė su Bavarijos kunigaikščiu Leopoldu priešakyje.

Novo Georgievsko tvirtovė yra viena iš tvirtiausių, ir jos apgūlimas parodys, ar gali šiais laikais naujos mados tvirtovės atslaiykiti prieš naujos mados kanuoles. Šita tvirtovė turi du tiltus per upę, aštuonias mažesnes tvirtoves (citadeles) ir 74 redutus (fortus), kuriuose pristatyta 11 colių ir 12 colių dižiųjų kanuolių. Visi fortai yra iš žemės padaryti, o ne iš plytų. Kariški kritikai labai žingėdžiai dabos šios tvirtovės apgūlimą.

Berlins. Varšavos aplinkiniai fortai pateko vokiečiams beveik nesugadinti sulgų žinių, gautų Berline. Bet visi fortai Ivangorodo tvirtovės tapo rusų išdinamituoti. Rusai pasitraukė iš Ivangorodo ir Varšavos išsiveždami didesnę dalį amunicijos ir sankrovų, nepalikę nieko vokiečiams. Berline jaučiasi neužsidėgandinimas ir užsivilimas, kad vokiečių armijos nepasisekė nei prie Varšavos, nei prie Ivangorodo paimti nei belaisvių, nei

kanuolių, nei amunicijos sankrovų. Bet vokieški kariški ekspertai aiškina gyventojams, kad vokiečiai visgi įgijo geras strategiskas pozicijas.

Londonas. Laikraščio Times kariškasis expertas rašo, kad didžiausis pavojus rusams dabar grėsia ne tiek ties Varšava, Lenkijoje, kiek Lietuvoj, kur generolo von Buelowo armija milžinišku sparnu mėgina apsupti rusų dešiniją sparną.

"Tiktai veikdami stipriai šiauriose—sako šis expertas—vokiečiai gali tikėtis didelės pergalės, o kadangi vokiečių padėjimas yra tokis, kad jiems didelis laimėjimas butinai yra reikalingas greitu laiku, tai galima tikėtis, kad Vokietija įsiekos tos pergalės su nenuilstančia energija.

"Generolas von Buelow turi dabar savo patarnavimui geležinkelį nuo Liepojaus, o gal but, kad iki šiam laikui ir kariškasis geležinkelis nuo Tilžės iki Šiaulių tapo pervestas. Jeigu jis nori energiskai eiti linkui Vilniaus, tai jo kairysis (šiaurinis) sparnas turi but apsaugotas ir todėl gal jis stumė savo kavaleriją net iki upės Aa, prie Mintajos, atmesdamas rusus į baltas, kurios guli į piet-ryčius nuo Dinaburgo.

"Pat pirmiausia uždavinį rusų kunigaikščio Nikalojaus turi but atskratyti nuo vokiečių armijų, bet von Buelowo armija (Lietuvoje) grasina didžiausiu pavojum, o šito pavojaus pašalinimui rusai, kol-kas, nieko, rodos, nėra dar padarę."

Londonas. Reuterio telegramas iš Petrogrado praneša sekantį žinią:

"Laikraštis 'Birževija' Viedomosti' gauna žinią iš tikrų šaltinių, kad Vokietijos pereitą savaitę, per Danijos karalių, pasiūlė Rusijai susitaikinti atskirai nuo kitų taktininkų. Rusija atsakė Danijos karaliui, kad dabartinis laikas klausimas apie susitaikinimą negali but pakeltas."

Laikraštis "Večernje Vremia" apie tai rašo sekantiai:

"Mes sužinojome iš gerų autoritetų, kad Vokietija per Daniją pasiūlė Rusijai atskirai nuo taktininkų susitaikinimą; Rusija turėtų gauti Galiciją, o Vokietija pasiūlytų sau vakarinę Lenkijos dalį. Užrubežio reikalų ministerijos atstovas pranešė, kad negali but nei mažiausios vilties dabar pradėti taikos derybas. Dumos kuluaruose (pasisėjimo salės) šita pasiūlylimą atmetta, kaip nevertą nei svarstymo."

Oficiališkai šios žinios patvirtinimo nėra.

Londonas. Eina iš diplomatiškų šaltinių gandas, kad Serbijai pagalios sutiko atiduoti Bulgarijai dalį Makedonijos, tik Grekija iki šiolei nenorinti atiduoti Bulgarijai Kavala uosto, netoli miesto "Saloniki. Vienok tikimasi, kad kuomet Grekijos premieru vėl pastos nesena prašalintas Venizelos, tai dalykai atsinauins. Kuomet Bulgarija bus užgandinta, tai Balkanų viešpatijos atnaujins savo Lygą ir tuomet visos stot taktininkų pusėje. Taip tikisi taktininkai. Ar šiaip, ar taip, galima netrukus tikėtis svarbių permaitinų Balkanuose.

Londonas. "Tukščiančiai skrynių su amunicija įvairiausios rūšies, kuomet jas atidaryta prie fronto, pasirodė prikimštos šukšlėmis, vieton amunicijos." Taip praneša laikraščio Daily Mail korespondentas iš Petrogrado, austrai traukia didelį skaitliū kariuomenės iš Lenkijos į italų frontą, prastai primetama Vokietijos agentams rusiškose amunicijos dirbtuvėse. (Reik manyti, kad ne vien tik vokieški agentai tam darys, kad angliai Belgijoje atsiųst atskartodavo panašūs atsiėmė atgal savo pozicijas prie Hooje, netoli Ypres, ir užėmė dar

partamentuose. Nedyvai, kad prie tokių išlygų armijos negali su šiukšlėmis atlaikyti kulkų).

Toliaus laikraščio Daily Mail korespondentas praneša, kad neoficiališkai apskaitliuojama, jog Rusija iki šiolei nustojo apie 3,500,000 vyrų užmuštais, sužeistais ir nelaisvėn paimtais (sakoma, kad pusė šito skaitliaus yra nelaisvėn pakliuvę). Šitas apskaitliavimas vienok yra tik paprastas spėjimas, nes kariškioi valdžia iki šiolei ir pati tikrai nežino, kiek ištikro nustota.

Petrogradas. Vokiška eskadra, susidedanti iš devynių musio laivų ir dvylikos skraiduolių su dideliu skaitliū torpedinių laivų, atakliai atakavo inėjimą į Rygos įlanką pereitą nedėdienį, bet visur buvo vokiečiai atmušti.

Skraiduolis ir du torpedų naikintojai tapo pagadinti minomis. Rusų orlaiviai, mėtydami bombas, prisidėjo prie rusų laimėjimo.

Petrogradas. Korespondentas International News Service šiaip rašo apie Kauno tvirtovės šturmavimą:

"Rusų ir vokiečių kanonieriai (kurie saudo iš kanuolių) vedė baisią kovą prie Kauno tvirtovės. Vokiečiai penkis sykius mėgino šturmu užimti vakarinės dalies fortifikacijas, bet visi jų mėginimai tapo atmušti su dideliais nuostoliais. Menama, kad gen. von Buelow mėgins apgulti Kauno tvirtovę ir sunaikinti jos fortifikacijas. Tam tikslui jo armija nuo Kovarsko ir Kurkijų pradėjo sukli ptius, kad atkirsti rusams kelią tarp Kauno ir Vilniaus."

Londonas. Laikraštis Daily Mail praneša, kad Vokietija vėl siūlys Rusijai atskirai susitaikyti, bet kad Rusija pasiūlymą vėl atmes. Šis laikraštis, nurodėdamas, kad Rusija, savo geroybės dėlei, negali dabar atskirai taiką nei manyti, šiaip rašo:

"Rusai nusprendė buti ne kuom kitu, kaip tik rusais—nuo viršaus net iki apačiai ir pasiryzo nusiimti nuo savęs sykį ant visados vokiškąjį jungą. Kol tas nebus atsiesta—o atsiesti galima tik per pilną pergalę—Rusija nei neklausys apie susitaikinimą."

Anglijos valdžia iki šiolei nieko nežino oficiališkai apie tą gaudą, kad Vokietija pasiūlė Rusijai atskirai susitaikinimą. Valdžios atstovai nenorėjo nei patvirtinti, nei užginti to gando teisingumą. Menama, kad Danijos karaliaus pasiūlylimas buvo privatiškoj ir tokioj formoj, kad rusų valdžia neskaitė reikalingu apie tai oficialiai taktininkams pranešti.

Konstantinopolis. Turkų mušio laivas Kheyr-Ed-Din Barbassa tapo nusikandantis anglų submarino, kuris įsiveržė į Marumuro jures. Didesnė dalis jų reikių, sakoma, išsigelbėjo. Apie tai oficialiai apskelbė turkų štabas.

Nusikandusis laivas buvo 9,900 tonų didumo, turėjo 354 pėdas ilgio ir apie 600 jureivių įgulos. Laivo apginklavimas buvo: 6 vietmės stot taktininkų pusėje, 8 keturcolinės, 8 tricolinės, 12 mažesnių kanuolių ir dvi dudos torpedomos leisti. Ši laivą Turkija atpiko nuo Vokietijos 1910 metuose.

Londonas. Laikraštis Daily Express garsina telegramą iš Sveicarijos, kuriame sakoma, kad ten gauta žinių iš Austrijos, kad austrai traukia didelį skaitliū kariuomenės iš Lenkijos į italų frontą, prastai primetama Vokietijos agentams rusiškose amunicijos dirbtuvėse. (Reik manyti, kad ne vien tik vokieški agentai tam darys, kad angliai Belgijoje atsiųst atskartodavo panašūs atsiėmė atgal savo pozicijas prie Hooje, netoli Ypres, ir užėmė dar

nuo vokiečių arti pusantro versto tranšėjų.

Francų orlaivių laivynas, iš 36 orlaivių susidedantis, išmetė 14 bombas ant vokiško miesto Scarbrucken, netoli Metz. Daug gaisrų mieste nuo to kilo.

Berlinas. Vokiška telegrafo agentūra praneša, kad popiežius Benediktas XV pasiuntė Rytinės Prusijos katalikams laišką, kuriame jis išreiškia jiems savo užuojautą dėl tų kariškių baisenybių, kurias padarė rusų įsiverčimas. Ši agentūra praneša, kad aiškas buvo pasiūstas sykiu su didele suma pinigų nukentėjusiems nuo karės.

Petrogradas. Rusų štabas išleido sekantį paaiškinimą apie vokiečių laivyno užpuolimą Rygos įlankoj:

„Užėjimas Rygos įlankos duotų vokiečiams progą suteikti milžinišką pagalbą tai jų armijai, kuri dabar laiko užėmusi vakarinus įlankos kraštus. Norėdama įsiveržti Rygos įlankon, vokiečių eskadra pasirodė nedėlioje prie Dirben kanalo, kuris yra vienintelis geras kelias įėjimui didelių laivų. Priešas padarė tris atakus, norėdamas perlaužti minų eilę, kurias saugojo mūsų eskadra. Mūsų orlaiviai ir laivai bendrai atmušė priešą. Vokiečiai negalėjo pereiti per mūsų minų liniją. Tris jo laivai tapo sugadinti. Mēs nenustojom nei vieno laivo.“

IS AMERIKOS.

MŪSIS AMERIKONŲ SU MEXIKONAIŠ.

Washington, D. C. Kariūmenės vadovas vakariniame Texas, generolas Funston, pranešė apie susirėmimą Sąjūnytu Valtijų kariūmenės su peržengusiais rubežų mexikonais. Mexikonai nelaisvėn paėmė pulkininkas Rvan. Tarp paimitų yra Ricardo Aguitar, Amerikonams teko 24 mexikonai, 40 diržų su patronais, 28 karabinai, vienas automobilis ir vežimas.

PAN-AMERIKONIŠKA KONFERENCIJA.

Washington, D. C. Apkalbėti kaip padaryti galą nesiliaujančioms revoliucijoms Meksikoje, Sąjūnytu Valtijų užsienio ministeris Lansing susaukė pan-amerikoniską konferenciją, taigi susirinkimą Amerikos neprigulminų atstovų. Konferencijoj, apart Sąjūnytu Valtijų, dalyvavo atstovai republikų: Brazilijos, Argentinos, Chili, Bolivijos, Uruguay ir Guatemalos.

GAZDINA PREZIDENTĄ.

Cleveland, O. Čionykštis „Leader“ gavo anonimišką raštą, kuriame koki tai vokiečiai, turbūt nepilno proto, gazdina išmetimui į padanges visų dirbančių talkininkams ginklus dirbtuvių ir užmušimui prezidento Wilsono, kad jis leidžia ginklus gabanti talkininkams. Gazdintojai sako, būk užmušti prezidentą iškelia jau Washingtono du broliai vokiečiai, kurie turi ir dvi skryni dinamito. Greičiausiai tuos raštus rašė koki menko proto vokiečiai, gal visai ne vokiečiai.

SUMAZĖJIMAS ATEIVYSTES.

Washington, D. C. Nuo 1899 m. neatkako Amerikonai taip mažai ateivių, kaip per 12 paskutinių mėnesių. Veik visų Europos tautų ateivių atkako mažiau: skaitlius italų ateivių, suliginant su pereiniais metais, pasimazino ant 238,000; lenkų ant 113,000; žydų ant 111,000; vokiečių ant 50,000; rusų ant 40,000; slovėnų ir chorvatų ant 33,000; rusinų ant 35,000; rumunų 22,000; lietuvų ant 19,000; airių ant 10,000; finų ant 9,000; francūzų ant 5,500; ispanų ant 5,300 ir turkų ant 2,400.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ PROTESTAS.

Washington, D. C. Suvienytu Valtijų valdžia padavė Francūzijai savo protestą dėlto, kad francūziški kariški laivai pagavo amerikonišką garlaivį Dacia ir jis tapo konfiskotas. Francūzijos valdžia vienok teisina savo pasielgimą tuomi, kad tas laivas

prigulėjo Hamburgo garlaivių kompanijai, o ji ji amerikonomis pardavė tik karei prasidėjus. Francūzija tik tuos nuo Austrijos ar Vokietijos kompanijų pirktus laivus pripažįs amerikoniškais, taigi neutrališkais, kokius amerikoniškai pirkę 30 dienų prieš karės prasidėjimą; nes vokiškos kompanijos vien apsaugojimui savo laivų gali juos amerikonomis pavesti.

ISPLĖŠĖ BANKA.

Cedar Rapids, Ia. Rugsėjo 4 d. Cedar Rapids National Bank atėjo vienas plėšikas, uždarė kasierius ir geležinę spintą, o iš jos paėmęs \$23,000 pabėgo. Kasierius iš spintos paliosavo suėję kitą banko darbininkai.

GAISRAS.

Lelavan Lake, Ill. Sudėję čia 10 vasarnamių. Vienose nameliuose sudėję trys 6 iki 9 metų dukterys George D. Bryant, prezidento Bryant Rubber Co. iš Racine. Motinos ir vyresniųjų vaikų, kilus gaisrui, nebuvo namieje.

SUEMĖ ANGLIJOS PARLAMENTO ATSTOVĄ.

New York. Suėmė čia už suklavimą ant \$5,500 buvusį Anglijos parlamento atstovą T. T. Lincoln. Jo išdavimo reikalauja Anglija. Sako, buv. Lincoln prisipažinęs, jog buvo Vokietijos šnipas.

SVARBUS IŠRADIMAS.

Chicago, Ill. Detektyvų perdetinis kapitonas Thomas I. Porter išrado prietaisą, su kurios pagalba labai lengvai galima atskirti tikrus popierinius pinigus nuo netikrų. Be abejonės, ne tik policija, bet ir visi bankai ir didesnės pardavinės pasirupis tokias prietaisas įgyti.

IR VĖL NORĖJO LAIVĄ ISSPROGDINTI.

New York. Čionykštė policija pagarsino liepos 28 d., jog laive White Star linijos rado pametą dinamitą. Matyt norėta laivą išsprogdinti. Minėtas laivas gabenio 160,000 tonų karės medžiagų, tai ji išsprogdinti galėjo norėti vien vokiečiai. Minėtas laivas turėjo 12 amerikonių keliaujančių Liverpoolin.

DIDZIAUSIS AMERIKOS MIESTAS.

New York. Sulyg paskutinio suskaičymo, New Yorke yra 5,245,812 gyventojų. Yra tai antras gyventojų skaitliumi miestas ant žemės; už jį daugiau gyventojų turi vien Londonas. Skirtumas tarp Europos ir Amerikos miestų yra tam, kad Europos didmestis yra ištikro vienas miestas, Amerikos gi tokie miestai yra keli ir gana toli viens nuo kito.

AUKSO PRODUKCIJA ALASKOJ.

Washington, D. C. Sulyg valdžios pagarsintų žinių, pereinuose metuose Alaskoj aukso iškasta už \$15,764,250, arba už \$140,000 daugiau negu užpernai. Vario iškasta 21,458,628 svarų, arba 120,330 svarų mažiau negu užpernai.

VOKIEČIŲ KATALIKŲ METINIS SUVAŽIAVIMAS.

St. Paul, Minn. Rugsėjo 8 d. čia prasidėjo 16 metinis suvažiavimas Amerikos vokiečių katalikiškų draugijų. Suvažiavimas traukėsi keturias dienas. Atidarymo parodoje dalyvavo apie 10,000 žmonių.

MŪSIS AMERIKONŲ SU MEXIKONAIŠ.

Harlington, Texas. Rugsėjo 8 d. apie 50 ginkluotų mexikonų perėjo rubežį ir Texase užpuolė galvijų augintojus. Užgimė mušis, kuriame užmušta keli mexikonai ir sužeista penki galvijų augintojai ir piemenis. Atkakus saugojantiems rubežių kariūmams pagelbos piemenims, mexikonai tapo atgal per rubežių išvyti.

UŽMUŠĖ ŠEŠIS MEXIKONUS.

Browsville, Texas. Šeši mexikonai tapo užmušti ir trys amerikoniškai sužeisti laike mušio, kuris įsistatė visą vakarą prie Norias farmos apie 60 angl. mylių į šiaurius nuo Brownsville.



◇ CARRYING WOUNDED FROM FIRING LINE AT DARDANELLES ◇

PRIE DARDANELIŲ.

Talkininkų kareiviai neša nuo mušio linijos savo sužeistą draugą. Prie Dardanelių ant sausžemio verda atkakli kova tarp vokiečių vedamųjų turkų ir talkininkų. Iki šiolei talkininkai mažai pažengę pirmyn nuo jurių pakraščio.

Apie 200 mexikonų plėšikų užpuolė netikėtai didelę amerikonišką farmą Noria, nusivare 50 arklių ir išplėšė daug gerybės. Po pietų jie vėl sugrįžo ir prasidėjo tikras mušis, kuomet 14 amerikonių ant farmos užsibarikadavo savo namuose. Duota telefonu žinia, ir Amerikos kavalerijos būrys skubiai išėjo pagelbon. Būrij pėstininkų taipgi išsiūsta traukiniu. Sakoma, mexikonai bandė užpildinėja ir kitose vietose netoli Naria.

IS VISUR.

Belgijoj tapo užmuštas vadovas vokiškos kariūmenės brigados, generolas von Buelow, brolis vadovo vokiškos kariūmenės Kauno gubernijoj.

Rusijos finansų ministeris prisakė, kad visose komercijinėse mokyklose Rusijoj, vieton vokiškos kalbos, būtų priverstinai mokinama anglų kalba.

Portugalijoj atsibuvo prezidento rinkimai. Išrinktas tapo Senhor Machado 134 balsais daugumos. Iš viso balsavo 379 parlamento atstovai.

Iš Rusijos pirklybos mokyklų tapo išvysta vokiška kalba, o jos vieton įvesta angliška. Žinoma, taip yra tik laike karės, o paskui vokiška kalba bus atgal sugrąžinta, nes Rusija turi daugiau reikalų su kraštais, kur vokiškai kalbama, negu su kraštais, kalbančiais angliškai. Pirklyboj nesikentimų nėra, bet yra vien reikalas ir nauda.

Profesorius Petrogrado universiteto Uspensky pagarsino, būk turkai Konstantinopolį išnaikino rusišką archeologiską muzėjų ir knygyną, kuriame buvo daug senų rankraščių.

Portugalijoj, visokioje jos kraštuse, kilo net trys revoliucijos. Kruvini susirėmimai nuolat atsitinka. Kariūmenė neįstengia revoliucionieriams atsiremti.

Suvienytu Valtijų kariškių laivų jureiviai, išsodinti Haiti respublikos sostinėj Port au Prince, užėmė portą, tautišką rumą ir Haiti kanoplinį laivą Pacificus.

Pan-amerikoniską konferenciją, susaukta apkalbėti Meksikos revoliucijų ir nuraminimo reikalus, pasibaigė nevaisingai, bet tikimasi sekančią savaitę vėl laikyti posėdžius ir toliau įsistoti Meksikos nuraminimo budo.

IS LIETUVOS.

VILNIUS.

„Lietuvių Draugija Nukentėjusiems dėl Karės Šelpiti“ nutarė kvieisti gyvenančius bendrabūviuose mokyklineis gaminti ar mijai respiratorių—įtaisų nuo dūngių dujų apsaugoti. Tą darbą prižiūrės p. Vileišienė-daktarienė.

„Ziburio“ mergaičių progimnazijos mokinėms, persikėlusioms iš Mariampolės į Trakus, draugija paskyrė 200 rub. rubams ir apavams pirkti.

Dvinske yra apie 1,200 pabėgėlių, jų tarpe apie 600 kauliūnių, 500 suvalkičių ir apie 100 žmonių iš Kuršo ir Lenkijos. Visi pabėgėliai gauna: suaugusieji 15 kap. ir vaikai iki 10 metų po 10 kap. dienai iš D. K. Tatjanos komiteto ir be to gauna nuo miestų butą. Bet pabėgėlius žada gauti iš čia į Rusiją. Petrogrado lenkų komitetas rengiasi įtaisyti valgyklas, arbatines ir t.t.

Vilniaus žydų draugija nukentėjusiems dėl karės šelpiti atidarė siuvimo ir žėlių meginį dirbtuves, kur dirba per 200 žydų komiteto globiamųjų pabėgėlių.

Vilniaus sentikių draugija nukentėjusiems dėl karės šelpiti šiuo tarpu turi priglaudusi 648 pabėgėlius-sentikius iš Suvalkų gubernijos ir 78 pabėgėlius iš Kauno gubernijos.

PANEVĖŽYS. Krautuvnia kas M. Motieka (Panevėžys) iš vienos anglų kasimo firmos Ekaterinoslavo gub. gavo įgaliojimą samdyti jai darbininkus. Viena partija iš 30 darbininkų su šeiminėmis jau išvažiavo. Kelias geležinkelio dovanai. Partija susidarė iš pabėgėlių.

Kovo mėn. afišomis karės valdžios buvo apskelbta, kad partysamdytų žemės darbams darbininkus ir dvejetas arklių karai su vežėjais. Dabar imama žmonės ir ratai tokiems darbams priverstinai. Daug nusamdyta pabėgėlių. Paskutinė agento K. Motiekos sudaryta partija sulaukta ir nusamdyta pažymėtiems darbams. Mokesnis: darbininkui—1 rub., žmogui su ratais—3 rub., dalydėms—1 rub. 75 kap., vyresniesiems darbininkams—2 rub.

Gubernatoriaus įsakymu bausti 3 mėn. kalėjimo arba 3,000 rub. tuos, kurie suteiks valstieji neteisėtai žinių apie savo galvijų skaičių arba paslėps nuo revizicijos.

Pabėgėlių, kurie užregistruoti Panevėžio skyriaus šelpiti nukentėjusiems dėl karės, Panevėžy dabar virš 2,000 žmonių. Gyvenimui pabėgėliams draugijos pasamdyta 3 namai.

Pabėgėliai, begyvendami valdžios miške Girsudų valsčiuje, uždegė mišką, nuo ko sudėgė 150 desimtinųjų jauno pasodinto miško. Tie žmonės suareštuoti ir nuvežti į Pirus.

VABALNINKAS. Vabalninko moterų draugija vienam savo susirinkime priėmė kun. Krikščionio sumanytą rinkti vaistines žoles. Birželio 6 d. gerb. Vabalninko daktaras paskaitė, kokios ir kaip reikia rinkti vaistines žoles ir kiek už jas mokama. Norinčių rinkti atsirado daug; p-lė Likaitė žadėjo pasirūpinti pardavimu. Pažymėtina, kad Vabalninko moterų draugija baigia statyti savus namus, kur bus įsteigta pradinė mokykla ir dirbtuvė.

IS ŽEMAITIJOS KURŠO. Vienas Durbės apielinkės ukinkinis, kuris išvažiavo iš ten birželio 10 d., „R. A.“ papasakojęs apie šokių atsitikimus: vokiečių revizicijos komisija už atimtą mantą įduoda savininkams kvitus su pripausta komisijos antspauda, paaiškindama, kad, girdi, pinigus gausit Liepojuje. Keli ukinkiniai, turėdami reikalų, nuvažiuo Liepojon ir kreipėsi į karės viršininkus su kvitomis, kad jiems užmokėtų pinigų. Viršininko įstaiga tuojau sumokėjo rusų pinigais, bet tik trečią dalį, kas ant kvitos buvo užrašyta. Šitie pinigai, sakoma, esą paimiti iš Liepojos miesto sumokėtos kontribucijos kapitaio. Pašėmėmyninkai atvažiavo į Prūsų ukinkinai, dar-gi su savo moterimis, su didžiausiais vežimais, ir kuriuos sukrauja visa kvi, kas tik ukiui tinka. Kaip revizicijos komisijoms, taip ir Prūsų ukinkininkams vietas ir kelių nurodė ir patį su naudojąsi—vietos vokiečių kolonistai.

Gegužio 20 d. Sidlave įkurta „Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpiti“ maitinimo punktas. Iš pirmos dienos visiškai neturinčių ko valgyti užsirašė apie 200 žmonių. Kadangi Sidlave sunku buvo duonos gauti ir už pinigų, tai maitinimo punkto įkurėjai nupirko 180 pudų rugių ir įdavė malti. Buvo manyta iš tų miltų duoną kepti ir ne tik dykai nukentėjusiems dalyti, bet ir už pinigų pardavinėti. Bet vokiečiams atėjus, reikėjo toliau pasitraukti, ir kas su tais miltais atsitiko, tuom tarpu nežinia.

Kovo mėn. afišomis karės valdžios buvo apskelbta, kad partysamdytų žemės darbams darbininkus ir dvejetas arklių karai su vežėjais. Dabar imama žmonės ir ratai tokiems darbams priverstinai. Daug nusamdyta pabėgėlių. Paskutinė agento K. Motiekos sudaryta partija sulaukta ir nusamdyta pažymėtiems darbams. Mokesnis: darbininkui—1 rub., žmogui su ratais—3 rub., dalydėms—1 rub. 75 kap., vyresniesiems darbininkams—2 rub.

Tytavėnuose maitinimo punktas įkurtas valdžios pinigais, tik vietoj kun. Vileišio prižiūrėsimas. Čia gaudavo maisto irgi apie 200 žmonių.

Gegužio 23-24 d. pradėjus vokiečiams ties Sidlava, Tytavėnais, Padubisiu grįstis į šiaurę Dubysos, visais keliais pabėgėlių minios pludo Panevėžio link. Daugelis varėsi su visais gyvuliais. Šiaulėnų-Sidlavos-Smilgių-Panevėžio keliu važiuodamas, kuone kiekviename miškelyje mačiau pabėgėlių „abazus.“ Ne vienas skundžiasi, kad panevėžiečiai esą žmonės šurkštūs, nenumanę nukentėjusių vargo, nenorį duoti pastogės. Manau, kad tik priepuolamai toki šurkštuoliai pasitaikė. Negali būti, kad didžioji dauguma panevėžiečių būtų toki nejautus artimo nelaimei. Pražūtis būtų mūsų tėvynei, jei tokioje nelaimeje brolis broliui nebenorėtų padėti.

RADVILIŠKIS, Šiaulių apskr.

Žmogus atvažiavęs birželio 23 d. iš Radviliškio papasakojo, kad pirmadienį birželio 22 d. ant Radviliškio miestelio (pagal L.-R. geležkelio stotį) dieną vokiečiai iš orlaivio numetė 4 bombas. Blėdies jokios nepadarė, tik gyventojus išgązdino.

Katal. bažnyčios ir cerkvės varpai yra nuimti ir išgabenti iš Radviliškio. Sodiečiams įsakyma—nupjauti rugius, dar tebežydinčius.

NELAIMĖS NUO ŠOVINIŲ.

Vaikšnegalės sodžiu, Pakapės parapijoj, piemenis, radę nesuprogusius granatų, paėmė jį ir rankas ir sviedė į žemę. Granata sprogo ir 3 piemeniukus sudraskė.

Tytavėnų parapijoj Miknakių dvarelyj piemeniukai, radę šovinį, ėmė jį su kazin-kokiu geležgaliu ar pelyčia zilinti. Šovins sprogo ir vaikeliai Jankuniukui nutraukė abiejų rankų pirštus ir nuklikino veidą. Tėvas nuvežė vaiką į Kelmę prie vokiečių daktarų. Sie vaikelį paėmė ir liepė tėvui grįžti namo. Daktarai žadėję vaiką išgydyti ir sugrąžinti tėvams. Jei vokiečiai šį kraštą paimsią, tai ir mokėti už vaiko gydymą nereikės.

KRUOPIAI, Šiaulių apskr.

Sunkūs atėjo laikai. Pripludo begalo daug pabėgėlių. Niekas jais nesirupina. Vietos žmonės netur kuo jiems pagelbėti. Vasaros sausuma naikina visą žmogaus prakaitu aplietą darbą, viskas džiūva. Vokiečiai, atėję, atėmė arklius, karves, išpylė avižas. Dabar, mažne kasdien reikia važiuoti į stūikas.

ŠIAULIAI.

Birželio 17 d. atvežė iš Šiaulių Mintaujos miesto ligoninę 3 sužeistos moteris. Į sugriautą, sulyg „Sads“ žodžių, Šiaulių miestą vokiečiai vėl pradėję leisti savo milžiniškus „čėmodanus“, vienas jų nukrito palei pačią bažnyčią. Moters tuo kart ėjusios iš bažnyčios namon, ir į tris pataikiusios skeveldros; vienai sužeista galva, o dviem kojos.

GRISKABUDIS, Suvalkų Gub.

Šioji apielinkė jau bent keliną kartą patenka vokiečių rankose. Dabar ten vėl vokiečiai šeimyninkauja. Vienas pabėgėlis, gyvenęs vokiečių tarpe 2 savaites, pasakoja apie šį kampele. Miestelyje visur netvarka, langai išdauginti. Daugiau kaip pusė namų sudeginta. Sudėgė vaistinė, mokykla, varpinė. Bažnyčia apdraskyta, Laukuose javai išmindažioti, tvoros išlaužytos. Gyventojai labai susirupinę, kaip toliau begyventi ir kaip atsikelti iš griuvėsių, o dar nežinia, ką atneš rytojus.

IVAIRIOS ŽINIOS.

Suomių jaunimo suvažiavimas. Neseniai Lachtisos mieste (Suomoijoje) buvo suomių (finų) jaunomenės draugijų sąjungos suvažiavimas. Apie tą jaunimo suvažiavimą rašo rusų laikraštis „Rieč“, paduodamas drauge pluoštą žinių apie suomių jaunimo draugijas, jų gyvavimą ir darbus. Vyriausioji jaunimo draugijų sąjungon yra įstojusių 16 centralių draugijų. Tarp jų yra didžiulė Pietų-Kaunijos draugija. Centralės draugijos išviso turi 996 skyrius. Kai kurie tų skyrių silpnai gyvuoja ir mažai teneuikė.

Apsileidusiųjų skyrių busių visa 100 suvirsūm—jie net neįstengė pasiųsti draugijų sąjungai apyskaičių apie savo darbavimos. Vis dėlto dauguma skyrių, butent 887, nepamiršo suteikti gana daug žinių apie savo darbus ir veikimą.

Tuose skyriuose, kurie atsuntė savo darbų apyskaitą, esama įstojusių 40 tūkst. narių. Per praėjusius metus draugijų narių skaičius pasoko 3 tūkst. žmonių. Tai parodo, kad susipratusiojo jaunimo skaičius suomių žemėje kas-kart didėja ir jų draugijos greitai tarpsta. Toliau pamatysime, kad tofios draugijos visai nesnaudžia, bet karštai darbuojasi.

Per išstius 1914 m. visuose draugijų skyrių buvo suruošta 7429 pasikaitų ir prakalbų. Daugumą pasikaitų paruošė patys draugijų nariai, kurie jau buvo šiek-tiek labiau prasilavinę. Susirinkimų ir vakarų savo tarpe jaunimo draugijos surengė net 7,000 ir 5,500 suvirsūm šiaip jau visokių prasilinksminimų ir vakarėlių. Jaunimo draugijos turi 202 savo chorų, 67 orkestras, 49 pasikalbėjimų ratielius, 63 blaivybės, 187 gimnastikos ir 54 siuvimo ratielius. Namieje lavintis kursų ir pasiskaitę ratielių buvo 54, laikraštį leido 377 draugijos ir draugijų skaityklose buvo 95 tūkst. knygų. Tam tikrus savo namus turėjo 434 draugijos, arba pusė visų veiklesniųjų draugijų. Visi tie jaunimo namai kaštuoja kuone 3 mil. rub. Paduodame mūsų skaitytojams tik paprastas skaitmenis. Tikrai jos vaizdžiai prabyla į mus, kaip grašius granatų, paėmė jį ir rankas ir sviedė į žemę. Granata sprogo ir 3 piemeniukus sudraskė.

Vokiečiai Lietuvoje. Pabėgėliai iš Žemaitijos pasakoja, kad Tauragėje ir kituose vokiečių užimtuose miesteliuose vokiečiai išlipdė šitokią įsakymą: kurių ukis, namai ar krautuvė busianti palikta be savininkų—į tų ukius ar namus busią atgabenti ir apgyvendinti vokiečiai. Pabėgusiems iš savo ukio žmonėms grąšina, kad po karės, jei jie ir sugrįžtų, jų turtas nebusias jiems grąžinamas, bet paliksias vokiečiams.

SIDLAVA, Kauno Gub.

Pirmą kartą rusų kariūmenė atėjus Sidlavon vokiečiai buvo apsaugę miestelį taikydami į neseniai pastatytą koplyčią, bet pataikyti nenusisekė. Tik vienoji vietoj truputį pagadino. Per pirmuosius mušius Naukaimio sodžiuje sudėgė pasilėpti į vietą rusų 9 žmonės. Per mūsų gegužis 27 d. daugelis žmonių ir kunigai buvo suėję pasilėpti nuo šuvių bažnyčion.

SIDLAVA, Kauno Gub.

Pirmą kartą rusų kariūmenė atėjus Sidlavon vokiečiai buvo apsaugę miestelį taikydami į neseniai pastatytą koplyčią, bet pataikyti nenusisekė. Tik vienoji vietoj truputį pagadino. Per pirmuosius mušius Naukaimio sodžiuje sudėgė pasilėpti į vietą rusų 9 žmonės. Per mūsų gegužis 27 d. daugelis žmonių ir kunigai buvo suėję pasilėpti nuo šuvių bažnyčion.

Vokiečiai Sidlavoje atėmė iš žmonių visa, kas jiems tik pasirodė naudinga, net ir iš žemės visą iškasė. Kurie žmonės gyveno toliau nuo Sidlavos, tai tuos suvarė į miestelį ir uždarė naujuose klebonijos namuose. Vyrus varė darbu dirbti. Miestelyje sudėgė keli namai.

Žemaitijoje nukentėjo dėl vokiečių užpuolimo šios bažnyčios: Kurtavėnuose—bažnyčios stogas nudegė; Kuršėnuose—sudėgė medinė bažnyčios dalis, išliko tik muro priešakis su varpine; Vieksėnuose sudėgė muro bažnyčia su visais bažnyčios triobėžiais; sudėgė medinę Micaicų bažnytelę (Kuršėnų filija); Mažeikių medinė bažnyčia ir klebonija—apdaugytos, bet nesudėgė; Papilėte muro bažnyčia kiek apgriauta.

MAŽEIKĖ, Kauno Gub.

Didžioji miestelio pusė išdegė; geležinkelio stotis išliko; taip pat išliko ir namai netoli stoties stovintieji.

Balandžio 26 d. vokiečiai atėjo į Krucių sodžių ir Daubarų alkalica, įsiekdami riebių kiaulių ir žadėdami pinigais už jas mokėti. Apistojo Kruciūse nakvoti. Pirmiau vokiečių žvalgų jau buvo pranešta, kad žmonės nesislapstytų ir būtų visi namie, nes pamate bėbėgant žmogus, šauksį į jį. Radę tuščius namus išlauzdavo duris ir visa iškrauliodavo. Per savo buvimą vokiečiai ėmė iš žmonių arklius arba mai-

nė ant savųjų netekusių: ne pinigų pirkto, be pinigų ir pardavė. Kiaules ir karves plovė šieną ir avizas čmė šerti savo arkliams, o taip pat ir valgomuosius daiktus: kiaušinius, sviestą ir pieną čmė dykai; jei kiaušinių negadavo, tai vistas užmušdavo ir išsinešdavo, girdi, tokių vištų nereikėjo, kurios kiaušinių nedėdavo.

Pas kuriuos stovėjo vokiečiai, ten ir tvorė mažai liko, nes prietrūkus malkų, kurenio tvoras.

Nemokėdami susikalbėti su gyventojais, vokiečiai rodydavo jiems, ko reikalauja. Už apkas kasimą mokėjo už 10 val. darbo 1 markę (30 kap.): apkasus liepė kasti naktnis.

Gegužio 9 d. Tirkšliuose susilaukėme rusų kariūnėnų, o gegužio 10 d. išvarė visus žydus. Tirkšliai šį kartą išliko nuo ugnies sveiki.

MALETAI.

Iš Maltų liko iškeltas kun. Breiva labai trumpai čia pabuvęs. Trumpu laiku jis čia daug ir gražiai pasidarbo. Ligšiol Maltai dar nesulaukė naujo kamendoriaus. Mažutėlę Maltų parapiją dalis ketina sudaryti naują parapiją prie Skudutiškio bažnyčios, kur jau yra kunigas.

— Garsieji sodžias (Majogalos valsč., Vilniaus gub.) dešinėje kilo gaisras. Ugnelė, šliauždama krūmiškių takais, pasukė dvarininko Narbuto miškan, kurio apie 100 dešimčių sunaikino padariusi nuostolio apie 50,000 rublių.

Toliau, dėl smarkaus vėjo gaisras vienasėdžio triobėsius. Iš ten gi ugnelė persimetė Verslūškio dvaro miškan, kurio išdegino apie 40 dešimčių plotą. Po tam, užsidegė dar Kernavos girininkijos miškas ir išdegė joje apie 20 deš. plotas. Gaisras truko keturias dienas ir keturias naktnis.

— Iš Lietuvos Laikraščių. —

Karės Aukos.

Užmušti, sužeisti, prapuolet Lietuvos. KAUNO GUB.

Užmušti: Galiauskas Juozas, Rasešnių ap., Peiza Konstantinas, Gėlauskas, Rasešnių ap.; Rudeikis Jonas, Paulauskas Jonas, Kelmės valsč.; abudu Ras. ap., Baršauskas Edvardas, Kauno ap., Kodainių val.; Zemlauskas Pranas, Rasešnių ap., Jurbarko val.; Puras Vincas, Kauno ap., Vaskonis Antanas, Kauno ap., Janavos val.

Sužeisti: Rimkus Petras, Rasešnių ap., Sartinkų vals., Bajorunas Juozas. Vist-per rugpjūčio mėnesį praeitais metais.

Prapuolet: Vilgaitis Jonas, Varnas Kazys, Gustas Kaz., Zilčius Petras, Skandvilas val.; Šalkus Nikodemus, Tauragės val.; Naujokas Jonas, Sartinkų val.; Abramavičius Simas, Sartinkų val.; Taromus Stasys, Simkaičių valsčius, Juokis Kazys, Rasešnių val.; Tupauskas Ladas, Kamašų miestelis; Šitkus Antanas, Krazių m.; Škiburius Petras, Rasešnių val.; Bakutis Viktoras, Batakių val.; Kundrotas Antanas, Kurbalių kaimo; Nofus Mikas, Ervilko val.; Vancančis Irenėjus, Simkaičių val.; Lialis Jonas, iš Rasešnių; Mankus Kipras, Ervilko val.; Grėlus Jonas, Jurbarko val.; Jankis Pranas, Mankūnų val.; Lelkis Pranas, Bernikis Jonas, Ervilko val.; Baltrušaitis Juozas, Vanutis Jonas, Simkus Pranas, Simkaičių val.; Nevierauskas Kazys, iš Jurbarko; Čekavičius Jonas, Kelmės val.; Aglis Tomas, Meniauskas Pranas, Sartinkų val.; Kleimaitis Jonas, Lolis Justinas, Vilkišios val.; Olsauskas Jonas, Tauragės val.; Šiškus Kasperas, Jankauskas Silvestras, Ervilko val.; Stenaitis Mot. Petraitis Petras, Sartinkų val.; Jurgėnas Augustas, Rasešnių valsč.; Ladičia Vincas, Jurbarko valsč.; Baršėlis Antanas, Pakurės valsč.; Kalčiškas Benediktas, Tauragės valsč.; Martynas Juras, Sidlavos val.; Dankus Antanas, Kelmės v.; Matula Andrius, Kelmės v.; Gudavičius Juozas, Ervilko v.; Bendžius Zidorius, Simkaičių v.; Urbonaitis Martynas, Simkaičių v.; Navickas Jonas, Pavilaitis Tomas, Belius Povilas, Kveišelis Juozas, Ešis Kazys, Kazlauskas Kasperas, Lukošius Juozas, Kalinienų val.; Kapanskas V., Martušaitis Jurgis, Tauragės v. Vist Rasešnių apskrities, Kleiva Kajetonas, Kraklių val.; Kunis Kazys, Bopų v.; Butkus Ant., Randonių v.; Gorčilis Stasys, Vėlonos v.; Zaluda S., Krasnoselsko v.; Butkus Stasys, Kraklių v.; Musė Ladas, Judžengis Ant., Aleksandravos v.; Blelskis Juozas, iš Kauno; Vaicekavičius Juozas, Vilkišios val.; Kačulis Simas, Vilkišios val.; Ivaskavičius Matas, Vilkišios val.; Norbus Juozas, Čekišės val.; Stankevičius Pranas, Vilkišios valsčius; Možinas Juras, Antanšilio v.; Meliška Juozas, Krasnoselsko v.; Mazioka Justinas, Bopų val.; Grajauskas Juozas, visi iš Kauno apskrities.

Sužeisti: Pranavičius Ladas, Vilgaitis Jonas, Vomas Kazys, Rasešnių ap.; Kelmės val.; Bardukas Motiejus Rasešnių ap.

Užmušti: Dolelėlis Stasys, Rasešnių ap.; Martulionas Kazys, Rasešnių ap.; Ervilko val.; Beinaras Zidorius, Kauno ap.; Ledeckis Antanas, Kauno ap., Kelmės val.

Užmušti: Dolelėlis Stasys, Rasešnių ap.; Martulionas Kazys, Rasešnių ap.; Ervilko val.; Beinaras Zidorius, Kauno ap.; Ledeckis Antanas, Kauno ap., Kelmės val.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS UTICA, N. Y.

Išvažiavimas. Darbai. Liet. Teat. Muz. Dr. ja "Milda" rugpjūčio 1 d. turėjo išvažiavimą į Frankfort, N. Y. Drauge su ja važiuo ir Uticos Sv. Antano Dr. ja. Išvažiavimas uticiečius užkvietė Frankforto lietuvių Sv. Jono Dr. ja. Svečius pasitiko Sv. Jono Dr. jos pirmininkas. Po sutelktųjų pietų "Mildos" dr. ja padainavo keletą tautiškų dainelių. Padainavus, pradėta įvairius žaislai, kaip tai Agnucelė ir kiti. Vėdėjų buvo p. A. Mackevičius. Išvažiavimas, abelnai paėmus, pasisekė labai gražiai, juo labiau kad oras buvo puikus. Viena tikta gaila: Frankforto lietuvių per daug yra sulenkėję. Tačiau galima tikėtis, kad, pradėjus jiems sparciaus veikti ir smarkiau užvirus tenai viešamjam lietuvių gyvenimui, tasai sulenkėjimas išnyks, kaip jisai jau išnyko daugelyje vietų, kurios pirmiau buvo labai sulenkėjusios, tačiau šiandien tenai visi lietuviai yra jau susipratusiai tautiečiai.

Darbai čia eina neblogiausiai. Jaunimo Mylėtojas.

IS RACINE, WIS.

Piknikas. Vietos lietuvių. Rugpjūčio 1 d. SLA. kuopa buvo parengusi pikniką Clingert darže. Piknikas, galima sakyti, pasisekė labai gerai. Publikos buvo į kokia 300 lietuvių racioniečių, apart kurių buvo dar apie puskaipis vyrų ir apie tuzinas merginų iš Kenosha, Wis. Visi gražiai pasilinksmino. Oras patalė geras. Reikia pažymėti, kad gražino lietuvių muzikantai, ir gražino gerai. Kuopai pello, kiek teko patirti, liko gražaus, nors neįėjimas buvo veltui.

Racine lietuvių sutikime gyvena. Tarp jų nesimato to nuolatinio riejimosi ir kivirčijimosi, kurisai apsiereiskia daugelyje lietuviškųjų kolonijų. Jeigu vieni surengia ką nors, tai kiti mielu noru remia rengėjus, o ne boikotuoja, kaip kad kitur dažnai pasitaiko. Gyvena čia pusėtinai lietuvių būrelis. Jie išsiai yra paprastais darbininkais.

Pašėsupio Karklas.

IS MASON CITY, IA.

Įvairios žinios. Liepos 23 d. valdžia sulaukė svaigalų gabenimų iš kitur (šisai miestas yra "sausas"), tačiau, uždraudžiant svaigalų pardavinėjimą ir išdirbimą čia pat mieste, buvo leista gabenti jų iš kitur savo naudojimui. Šisai valdžios uždraudimas daro gerą įtaką žmonėms. Jau nesimato girtų. Ir žmonės dabar geriau išrodo.

Liepos 24 d. pas vieną lietuvių čia buvo krikštynos. Apsieita be svaigalų, ir, žinoma, mustynių. Tatal nereikėjo sėdėti šaltojoje, čia pas gydytoją arba turėti kitokio "baderio". Maloni permaina!

Liepos 26 d. į čia buvo atvykęs kun. Kasputis iš Sioux City, Ia. Nemažai "pipirų" teko socialistams iš jo.

Neseniai lietuvis V. Vitkus atidavė valgomųjų daiktų krautuvę prie 1102 W. Miller st. Butų gerai, jeigu gerb. krautuvninkas atkreiptų daugiau atydos į tai, kokius laikraščius jisai pardavinėja.

A. Jo.

IS MANCHESTER, N. H.

Koncertas. Liepos 31 d. buvo lietuvių Bono "Kareivio" parengtas balius ir koncertas naujai nukentėjusių nuo karės lietuvių. Koncertas nusisekė vidutiniškai. Pirmininkavo vakare p. D. Taurauskas. Programas pradėta tautiškuoju himnu "Lietuva Tėvyne Musų". Gaila, kad pirmininkas nepaprastai publikos atstotai grojant himną, nes tikrai trys sėdėję vyrai atsistojo; kiti matomai nesuprato, kad himnas reikia pagerbti atsistoju. Angliška overture nusisekė gerai. "Kur Banguoja Nemunėlis" visai nekaip išėjo.

Paskui buvo pranešta, kad bus duota dovana dainų knyga tai porai, kuri geriausiai atliks lietuvių šoki, tačiau nei viena pora neišėjo šoki, matomai neįdriso. Liet. Jaunimo Ratelio pašoko su dainomis "Blaivieji Draugijai" ir "Lai Gyvytoji Lietuva". Šokiai išėjo prastai, nes dauguma vaikų buvo išsigerę. Nemažonių įspūdį išnešė tie, kurie tikėjosi pamatyti mūsų tautiškus šokius gerai atliktus.



—Bushnell in New York Mail.

JO KAPAI VIS DIDYN EINA.

Praslinko kruvini metalai—metai, kuriais mirtis pasaulyje viešpatavo, palikdama milijonus kapų ir milijonus našlių ir našlaičių. Metai pasibaigė, antri prasidėjo. Mirties rugiapjūtė tolyn vis taip pat eina.

Patėmimo tą ir vakaro pirmininkas, kurisai panašų dalykų stovį nupeikė.

Žmonių koncertan atsilankė labai daug. Nukentėjusių šelpimas bus matomai randa sau plačią atjąutą. Pello iš koncerto liko nemažai.

Tą pačią dieną buvo lenkų aukų rinkimo diena. Lenkai atsilankė ir lietuvių vakarą. Lietuviai, ypač žymesnėji "Kareivio" nariai, gausiai aukavo nukentėjusiųjų lenkų naudai.

Bono "Kareivio" draugija yra veikiausia tarp visų Manchesterio lietuvių draugijų. Draugijon priklauso visų sriovių žmonių, tačiau veikama nemašant partviškumų, ir reikia pripažinti, tas labai gerai sekasi.

Rugsėjo 29 d., sulgy maršruto, turį pas mus atsilankyti muzikas p. Šimkus, "Lietuvių Draugijos" atstovas. Galima manyti, kad mūsų "Kareivis" bene suruoš koncertą, kad pagerbus atsilankiusį atstovą. Prie tokio darbo, tikimasi, prisidėty visi Manchesterio lietuvių veikėjai.

A. Zubkus.

IS NEW PHILADELPHIA, PA.

Lietaus pasekmės. Rugpjūčio 1 d. apie 4 val. po pietų, smarkiai lijo Silver Creek upelį lietus taip pripildė, kad vanduo sugrūvė naujai statomą A. Žėgliaus namą, kurio pamatas stovį abiem upelio pusėm. Nuostoliai siekia virš \$300,00.

Koresp.

IS CUMBOLA, PA.

Kudikėlio mirtis. Rugpjūčio 2 d. pp. A. Kardišauskai palaikė savo prieš 6 dienas gimusį kudikėlį. Kudikėlio mirtis aiškinama skandčiais.

A. Kardišauskas neturi vienos rankos, kurios neteko kasyklose dirbdamas. Jis liepęs moteriai pakinkyti arklį (jis vežiojo "aiskriną"). Ji atsakiusi, kad negalinti dar vaikščioti. Kardišauskas, sakoma, suplykęs ir ant krašto lovos sėdėjusis su kudikiu rankose moteriai "vieną kirtę". "Kirtis" patalė kudikiui, kuris iš motinos rankų iškirtęs ant grindų ir numiręs.

Koresp.

IS PITTSTON, PA.

"Lietuvių Diena." Liepos 20 d. dešiniojo mūsų sparno žmonės Valley View sodne parengė taip vadinamą "lietuvių dieną" naudai lietuvių, nukentėjusių nuo karės. Dienos programos buvo gana įvairūs: prakalbos, šokiai, lenktynės ir t.t.; 10 valandą atsibuvo mišios. Po mišių atsibuvo prakalbos. Kalbėjo angliakasių unijos prezidentas White. Toliaus kalbėjo kun. Augustaitis, kun. Bartška ir p. St. Šimkus, "Lietuvių Draugijos" Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpiti" pasiuntinys. P-as St. Šimkus kalbėjo apie žiaurumus ir verkšminimą nukentėjusių lietuvių padėjimą. Ir abiejų kunigų kalbos buvo geros, nieko neužgaunančios. Ponas St. Šimkus turėjo keletą nesmagumų iš kun. Kuro pusės. Ponas Šimkus reikalavo, kad laike jo prakalbos surinktos aukos turi būti patys jos, Šimkus, rankas stačiai į Vilnių. Gi kun. Kuras, prisilaikydams Dr. Rutkauską "aplinkraščio", griežtai reikalavo, kad viso

aukos būtų pasiųstos į Tautos Fondą. "Jei Šimkus nenori, tai gali visai nekalbėti,"—kun. Kuras pasakė. Ponas Šimkus nusileido, ir surinktos aukos likos pasiųstos į Tautos Fondą. Surinkta buvo per \$200. Nuo visos dienos įplaukų atliko per \$900. Diena buvo giedri; publikos atsilankė iki 5—6 tuzantčių.

Antras nesmagumas atsitiko p. Raciūnu. P-as Raciūnas likos pakviestas nutraukti visos dienos programą krutantių paveikslus. Jis tai ir darė. Traukiant jam paveikslus, kunigas Kuras patėmijo, kad p. Raciūnas yra pasistatęs savo aparatą vietoje, kur kunigas laikė mišias, ir čmė šaukti p. Raciūną "beievių", "farmazonų" ir gundyt minių prieš jį. Sakoma, tuojaus susitarė keli vyrai ir nūrėjo p. R. sumušti aparatą. Ponas R., tai išgirdęs, tuojaus iš daržo prasišalinė. Kun. Kuras tarpe visos šios apieilinės kunigų turį didelę įtaką. Jisai tapo Scranton'o dioclezijos vyskupo pakeltas į džiakonus.

SLA 7-tas apskritys stipriai darbuojasi taipogi surengimui lietuviškos dienos rugpjūčio 16 d. Jei bus giedri diena, tikimasi sulaukti daugelio svečių.

Vidugirė.

IS HARRISBURG, ILL.

Darbai. Mirė. Darbai vis silpnai tebeina. Daug žmonių yra be darbo.

Rugpjūčio 1 d. mirė ir rugpjūčio 3 d. su bažnytinėmis apeigomis likosi palaidota tala Sukaitietė iš Dorrisville, Ill. Jinai ilgai sirgė. Buvo išvežta St. Louis ligonbutin, bet tenai jai nieko nepagalbėjo. Sugrįžusi namon, jinai susipylė savo vyru, prieš kurį užvedė persikrymo bylą. Byla tačiau buvo atmetta. Moteris dar labjaus susirupino ir, pasigursi apie tris savaites, mirė.

Tikras Lietuvis.

IS SCRANTON, PA.

Iš veikimo "Tarptautinės Lygos Lygybei ir Laisvei." Pasiųstas didžiam susirinkimui, kurisai buvo neseniai čia "Tarptautinės Lygos Lygybei ir Laisvei" parengtas ir atkreipė į save didelę amerikoniškosios visuomenės atydą, tokį pat susirinkimą žadama surengti ir New York'e. Tuom tikslu "Tarptautinės Lygos" vardu važinėta iš čia į New York'ą, kamie susinešta su įvairių tautų žmonėmis. Apart lietuvių, susinešta su čekais, estais, rusiniais, žydais, chorvatais. Prof. Levine (Columbia Universiteto) žadėjo suorganizuoti turtingų amerikonių komiteta, kad išleisdu knyga apie tautystę ir tautas, kamie kiekviena tauta paduotų savo status (dabartinį padėjimą) ir savo reikalavimus. Prof. Levine sakoma, turįs gerų pažinčių, ir todėl tikimasi, kad darbas pasiseks.

"Tarptautinė Lyga" čia, Scranton'e, gavo "Court-house" (teismo būta) savo susirinkimams. "Lygos" viršininkai skaito tą labai geru įėjimu, nes ne tikta nereikia nieko mokėti, bet ir pačių amerikonių akys visos "Tarptautinės Lygos" darbas įgija didesnę svarbą ir reikšmę.

Liepos 27 d. laikinoji "Lygos" valdyba laikė susirinkimą, kuriame padaryta eilė nutarimų. Nutarta "Lygos" narius paskirstyti į dvi rūši: 1) garbės narius, kurie bus naudingi "Lygai" savo įtakte, ir 2) narius rėmėjus. Pastarosios rūšies nariais galės būti pavienės ypotos, imokėdamos nemaziaus 50 centų propagando darbu, arba vadinamieji "kollektiviai nariai" (kaip kad klubai, kuopos, draugijos ir tt.), kurie užmokės bent penkis doliarus ir turės teisę pasiųsti "Lygos" valdybon, jeigu norės, vieną atstovą.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta susinešti su New York'e žydais, kurie jau veikia toje dirvoje, kurią "Lyga" užsibrėžė, ir veikti bendrai su jais, jei galima.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Žadama Suv. Valstijų kongresui įduoti eilę rezoliucijų. Tos rezoliucijos nutarta sutvarkyti kaip galint greičiaus.

Nutarta išrinkti pastovų komitetą, kurio priederme būtų rengti įvairios vietose susirinkimus, igauti narių ir organizuoti "Lygos" kuopas.

Nutarta suaukti kaip galint greičiau susirinkimą nuolatinei "Lygos" valdybai išrinkti.

Viel laikraščiai slėpėsi rankraščiais turi būti pažymėti autorius, parašas ir adresas. Pasirašantys pasidomėję turėtų, Redakcijos žiniara, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilekia sau teisę atsiųsti laiškus, kurie laikraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikalavusi, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačias tarpas tarp eilučių.

Apžvalga.

Katalikai išvien su kitatikiais prieš klerikalus. Klerikalai, tai yra žmonijos, maitinančių tikėjimą su viešais bei politiniais reikalais ir panaudojančių tikėjimą, kaip įrankį, tuose reikaluose, yra ne vien tarp lietuvių. Vietomis yra jūjų ir tarp amerikūnų. Tačiau amerikūnai skiriasi nuo lietuvių tuom, kad jie savo tikybės niekam neleidžia vartoti kaip įrankio, ir jeigu kas nors taip pradeda daryti, tai susilaukia griežto pasipriešinimo iš tikrai tikinčių žmonių, nežiūrint, prie kurio tikėjimo jie priklauso.

Labai įdomų pavyzdį tuom atveju davė miestas Buffalo, N. Y. Amerikos lietuviams tasai pavyzdys yra ypač įdomus ir atsivertęs, kadangi pastaruoju metu kilantis tarp mūsų klerikalizmas darosi vis drąsesnis ir stengiasi palengva užgriebti mūsų gyvenimą. Amerikonai, rasi, pamokys mus, kaip reikia elgtis.

"The New World", katalikų savaitraštis, artimai stovintis prie Chicago katalikų provincijos vyriausybės, praneša savo numeryje nuo rugpjūčio 6 d. šių metų, kad liepos mėnesyje buvo laikyta Buffalo keletas susirinkimų, kuriuose svarstyta tikybės mairymas į viešus ir politinius reikalus. Susirinkimuose dalyvavo katalikų, presbiterijų, unitarijų, baptistų, episkopatų ir kongregacionalų bažnyčių kunigai bei šiaip svečiai. Pirma susirinkime buvo 12 protestų ir tiek pat katalikų kunigų. Tarp dalyvaujančių buvo ir vietinės diecezijos valdytojas Rt. Rev. Monsignor Nelson H. Baker.

Po pirmam susirinkimui, laikyta antras ir trečias susirinkimai. Liepos 8 d. susirinkime likosi vienbalsiai priimta sub-komisijos išdirbtoji rezoliucija-atšaukimas.

Apie susirinkimo priimtą rezoliuciją "The New World" sakė, kad tasai dokumentas, "be abejonės, padarys gilią įspūdį Buffalo visuomenėje ir išraus bigotriją (tikybės mairymą) į viešus reikalus. ("Liet.") tame mieste, kame šioji ne-amerikoniskai dvasia išvystė daugiau įjėgų, negu by kuriame kitame šalyje mieste. Saugu sakyti, kad jįsai padarys precedentą (sektiną atsitikimą) kitiems miestams ir kad jįsai ženkina pradą judėjimo visoje tautoje, kame protestonai ir katalikai suvienys savo pastangas, kad padarius galą šiai ne-amerikoniskai ir ne-krikščioniškai bigotrijos kampanijai.

Rezoliucija-atšaukimas yra gan ilga. Paminėję, kad Suvalstijų ir New Yorko valstijos konstitucijos tikėjimą skiria nuo viešų reikalų ir leidžia visiems tikėjimams liuosai plėtotis, ir kad įvairių tikybų žmonės nori gyventi tarp savęs kaip draugai ir kaimynai, taikoje ir sutikime, atšaukimo išleidėjai atšaukia į visus piliečius, be tikėjimo skirtumo, kad:

"Pirma. Apgaišyti ir atgrąžinti spausdinimą, platinimą ir skaitymą visų raštų, neteisėgai perstatančių ir šmeižiančių kitą tikėjimą.

"Antra. Apgaišyti visus slapčius arba viešus susirinkimus ar išsireiškimus, kurių pirmu tikslu yra auginti tikybą neapykantai.

"Trečia. Pasmerkti, kaip ne-amerikoniską ir neteisėgą dalyką, įmairymą kokio nors tikybinių kvotimo prie kandidato viešai vietai arba by kokio biznio ar viešo loikoto dėlei tikybinių persitikrinimų.

"Ketvirta. Raginti visus kunigus ir pastorius suprasti, kaip svarbu yra viešai ir griežtai kalbėti apie reikalingumą tikybinių pakantos ir plėtojimo geros valios tarp mūsų žmonių."

Toliau seka:

"Mēs, Rymo-Katalikai, pasirašę po šiuom atšaukimu, užtikiname, kad Katalikų Bažnyčioje nėra jokios organizacijos, užsiimančios tarimosios Bažnyčios arba

by kurių jos narių politinių reikalų kėlimu ir kad tarimosios bažnyčios valdžia nesistengia padaryti įtaką į jos pasekėjų politiską veikimą nei jojo vesti, ir kad mēs nuomėniam užkvečiame by kokia ypata arba organizaciją pilniausiai ir liuosiausiai išstiebi šio tvirtinimo teisingumą."

Ši atšaukiamą vertėtu įdomiai perskaityti ypač mūsų klerikalams, kurie ant viso mūsų viešojo gyvenimo nori uždėti raides "R.-K."; ypač tiems, kurie, atvykę nesena iš Lietuvos, nori šioje šalyje užauklėti šaltinį klerikalizmą; tiems, kurie tvėria ir plėtoja visokias viešas "organizacijas."

Reikia tikėtis, kad, panašiai amerikūnams, atsirasi ir tarp lietuvių katalikų tokių, kurie turės pilietiškos drąsos užprotestuoti prieš tikėjimo valkiojimą viešuoje reikaluose. Dabartinis mūsų klerikalų veikimas yra ne vien padarumo, teisingumo, bet ir šv. Valtstijų konstitucijos laužymo, ko lietuviai, kaip ir kiti šios šalies piliečiai, neprivalėtų kęsti.

Blaiybė ir tikėjimas. Šią savaitę Minersville, Pa., laikyta lietuvių Blaivininkų Rymo-Katalikų Susivienijimo seimas.

Sisai seimas duoda progą pasakyti keletą žodžių apie blaiybės judėjimo stovį tarpe mūsų, Amerikos lietuvių.

Blaiybė bene yra mūsų gyvenime vienu ty apsiereikimu, į kuriuos visų mūsų sriovių atsinešimas yra vienodas. Nežiūrint, prie kurios sriovės kas priklauso; nežiūrint, kokius idealus kas gintų politikoje; nežiūrint visų skirtumų, kurie apsiereikia tarp įvairių sriovių veikėjų ir laikraščių, v. i. skaito girtuoklybė savo ir drauge visų žmonių priešui, visi vienokiais ar kitokiais būdais kovuoja prieš ją. Šioji vienybė blaiybės klausime savo šaknimis guli giliai kiekvieno mairančio žmogaus supratime ty begalinio nuostolių, kuriuos girtuoklybė apulamai neša žmoniui, o ypačiai mums lietuviams, pas kuriuos jina yra išsiplatinus taip, kaip rotoje tautoje tebėra. Be pažiūrų skirtumo visi suprantame, kad jeigu mes norime praskleisti tarp savo santautiečių kokias nors idėjas, norime susidaryti stiprią savo pasekėjų ir rėmėjų armiją, tai pirmiausiai iš jų tarpo turime prashalinti girtuoklybės šmeklą. Lygiai visiems toji šmekla stovi ant kelio, ir todėl visi vienoda neapykanta prieš tą savo idėjos priešą kariauja.

Blaiybės platinimas pats savyje yra darbas, kurį mēs visi pripažįstame labai reikalingu, rasi, reikalingesniu už ką nors kitą. Blaiybės klausime, pačioje idėjoje, pačiame principo mūsų sriovės tarp savęs nesiskiria. Šiame klausime viešpatuoja tarp visų idėjinė vienybė.

Kuomet nuo idėjų, principų perėjime prie savo praktiškojo gyvenimo, mēs šiame klausime susiduriame su kuriozu, kokių pas mus yra nemažai. Tuom apsiereikimu yra blaiybės sumairymas su tikyba.

Tasai dviejų visai skirtingų dalykų sumairymas pačiam blaiybės reikalui vien kenkia. Mēs esame tvirtai įsitikinę, kad mūsų blaiybės judėjimo vadai norėtu, kad prie blaiybės platinimo darbo prisidėtu visos įjėgos, suprantančios to judėjimo svarbą. Ir tačiau, uždėdama tvora, per kurią vieni su kitais tos pačios idėjos šalininkai negali susisiekti. Be abejonės, yra karštų blaiybės apaštalų tarp lietuvių katalikų. Yra jūjų ir tarp lietuvių protestonų ir vadinamųjų laisvamanių. Visos tos įjėgos—o jėgų pas mus lietuvių, kaippa mažą tautą, aplamai nedaug—yra labai reikalingos. Nežiūrint, kokių tikėjimiskų įsitikinimų butų girtuokliaujantis žmogus, jojo girtuokliavimas yra naikinantis blogu. Mēs nemanome, kad katalikai blaivininkai norėtu matyti kitus lietuvius, ne katalikus, girtuokliaujant. "Jie norėtu, kad blaiybė prasiskleistų tarp visų lietuvių. Iš kitos pusės, gera yra, jeigu blaiybė platina katalikas, protestonai, laisvamanius ar kitonišką tikėjimo žmogus."

Todėl visi nesuprantama, kodėl lietuviai blaivininkai, išpažįstantieji katalikų tikėjimą, apsiastato nuo kitų savo santautiečių ir bendraminčių tikėjimiską tvora. Kodėl blaivininkai susivienijimas turėtu butinai turėti užrašą: R.-K.? Kodėl atstumti nuo bendro blaiybės darbo kitokie tikėjimo lietuvių?

Visi lietuviai sūkia, kad vienybės reikia. Kam tuomet skirėstis dar išimame darbe? Kodėl negalėtu visi lietuviai, be tikėjimo skirtumo, susijungti į vieną priėjimą, kurį visi skaito savo priešu?

Mēs peikiame tas, kurie girtuokliavimas prikaša jūjų tikėjimiską ar politiką pažiūras. Nuoseklumas reikalauja, kad butų lygiai pripažintas peiktinu ir tikėjimo arba politikos mairymas į kovą prieš girtuoklybę.

Gyvuojantis dabar blaiybės susivienijimas, be abejonės, varo labai gražų ir pagirtiną tikslą darbą. Tačiau tasai darbas toli gražu neina taip pakeikmingai, kaip kad jam privalu butų eiti. Ir to priežastis reikia pirmiausiai įieškoti įmairyme reikalan tokių elementų, kurie pačiai blaiybės idėjai yra pašaliniai ir traukiant.

Sakykla ir pašėpa. "Tėvynės" 32-rame numeryje tilpo korespondencija iš Plymouth, Pa., kurioje aprašoma, kaip vietos klebonas sakyklą naudoja tam, kad varius agitaciją prieš nepatinkamus jam pašėpines organizacijas naudai kitų pašėpinių organizacijų, kurioms jįsai prijaucia. Liepos 18 d. kunigas ragins iš sakyklos parapijonis, kad rašytųsi į SLR-KA. Agituodamas už vieną susivienijimą, jis nepamiršęs antrą—SLA. "Tėvynėje" taip perduodama pamokslininko žodžiai:

"Girdi, atėina pas mane žmonės, rugodami, kad Susivienijimas (LR-KA. Liet.) jiems prisintė kokias ten bilas, kad dar mokėtu kokias ten mokeskis. Girdi, tai ne mūsų Susivienijimas (LR-KA. Liet.) taip daro, tai "cilikų", "šluptarnių" Susivienijimas (tai yra SLA. Liet.) jums prisintė tas bilas. "Bet, girdi, jūs nebutikt kvaili ir visai atsimeskite nuo "cilikų" Susivienijimo, o atėkite pas mus kuriems dar metai daleidžia, nes už tą sumą, kokią jums reikia damokėt, pas mus galėsite prisirašyti ir dar jums atsimės... Jūs, girdi, kurie dar niekur nepriklausote, irgi atėkite pas mus prisirašyti, neikite pas tuos "cilikus", ba jie jums visados tas mokeskis kels, o pas mus, girdi, to nėra!..."

Klebonas, kaippo inteligentiškas žmogus, turėtu suprasti, kad negražu taip elgtis. Jįsai gerai žino, kad SLA. yra bepartysiską organizaciją, kurioje žiurima, vartojant klebono terminologiją, ne "cilikizmo", "šluptarnizmo", bet lietuvių ir jūjų šeimynų apdraudimė. Ši klebono įtarima sumuša Dr. Rutkauskas, klerikalų šulas, kurisai nesena "Tėvynėje" rašė, kad prie SLA. prigulį daug katalikų.

Toliau klebonas turėtu žinoti, kad prie abiejų susivienijimų prigulį vos tik dalelė Amerikos lietuvių (apie 18,000-19,000) iš menamųjų 500,000 skaitliaus visų lietuvių Amerikoje). Dauguma mūsų žmonių nepriklauso prie jokių pašėpinių organizacijų. Juos reikiu traukti prie pašėpos, o ne pakisti koją veikiančiai organizacijai.

Sisai Plymouth'o atsitikimas yra faktai vienu iš daugelio panašų pavyzdžių sakyklos pavertimo į įrankį agituoti prieš bepartysiską pašėpos organizaciją, kokia yra SLA.

Kaip užkirsti kelią tokiame netikusiam pasielgimui? Mūsų spauda daug kartų nurodinėja į taip pašėpiančių kunigų darbą, tačiau toki kunigai mažai ką atydu iš spaudos balsą teatreipia. Matomai, reikia geresnio botago, ir lietuviai, norintieji varyti ratų, kultūrinį, niekam nekenkiantį darbą, turi tokį botagą. Tam tikslui yra teismai. Tačiau mažai kas nori ir turi laiko valkiotis teismuose. Bet yra ir be to vienas įrankis, bent pati katalikų vyriausybė ji tokiu skaito.

Nesena įvykusiose pasikalbėjimuose su pora augstėnių katalikų dvasiskų-amerikūnų Chicagoje buvo nurodyta į kai-kurių lietuvių kunigų agitaciją iš sakyklos prieš grynai pašėpines organizacijas. Amerikonai moka skirti tikybų naitikų reikalų, ir jiems tiesiog buvo nesuprantama, kaip tai galiama taip elgtis. Bet užtikrinus tarimuosius dvasiskius, kad ištiktų taip yra, jie davė atsakymą šitokioje prasmeje: girdi, jeigu sakykla yra naudojama kenkimui grynai pašėpinėms organizacijoms, tai tegul palietieji kreipiasi į taip pašėpiančio kunigo diecezijos vyrtų būtinai turėti užrašą: R.-K.? Kodėl atstumti nuo bendro blaiybės darbo kitokie tikėjimo lietuvių?

Tokių patarimų davė augstai stovinti katalikų dvasiskiai. Jiems buvo nurodyta, kad pamašus pranešimas bus lietuvių paskaitytas negražiu skudu. Vienas tarimųjų dvasiskų klau nusitebejo, ir paklausė, ar lietuviai buti taip siaurai suprantančiai.

Nuo savęs mes prie to nieko nepridedame, manydami, kad katalikų dvasiskioji vyresnybė geriau žino, kaip turi buti bažnyčios reikalai tvarkomi.

Ardymas. Dėlei nesena buvusio Scranton'e, Pa., "Tarpatutinės Lygos Lygybei ir Laisvei" surengto didelio susirinkimo, kame drauge su kitomis tautomis dalyvavo ir lietuviai, vienas vietinių veikėjų, dalyvavusių to susirinkimo surengime, mums rašo:

"Ukrainiečiai pasigiria, kad visi dirbo surengiant "viečę", o mēs, lietuviai, turime pasakyti, kad tu-

Karės Metams Sukakus.

SKIRSNYS III.
Kova Aphasuose.

Kuomet "lenktynės" link jūjų užsiėmė vokiečių ir francūzų linijų priejimu prie Šiaurės jūrij kranto, viena prieš kitą stovo divilziškos plieno ir ugnies sienos, apie 400 angliskų mylių (600 verstų) ilgos. Vienas ty linijų galas rėmėsi Šiaurės jūrimis, antrasai—Šveicarijos rubežium. Vokiečiai turėjo užėmė didesnę dalį Belgijos ir didelį plotą šiaurinės Francūzijos. Francūzai buvo įžengę Vokietijos valdomojai Alzatijon. Tokiu būdu vingiuota mušio linija nuo Šiaurės jūrij bėgo per Belgijos kampa, Francūzijos ir iš tenai atgal truputį per Vokietijos rubežius.

Abi pusės tvirtai apsisakė, ir prasidėjo didžiausia istorijoje kovava apkasuoc. Išskaitliuoti visus atsitikimus ir abiejų pusų žygius, įvykusius tenai per visą prabėgusį laiką, butų perdideliu darbu. Nežiūrint to, kad ištisai visa linija nuolat ėjo ir eina mušiai, abu priešai, abelnai paėmus, yra tose pačiose vietose, kuriose yra apsisakė pračią rudenį.

Iš visų begalinių mušių tačiaus išsiskiria du: mušiai prie Yser ir Ypres. Pirmasai buvo vokiečių pastanga įlenkti į airijį talkininkų sparną tarp Dixmude ir jūrij, kad padarius vietos užpuolimui ant talkininkų iš šono. Sisai mušis išpradžių sekėsi vokiečiams, tačiau anglų kanuolėnais laivai atstūmė juos atgal. Antroji vokiečių pastanga taipogi nepasisekė, talkininkams palaikius tvėnkinius ir užliejus visą apielinkę vandeniu. Sisai mušis prasidėjo spalio 20 d. ir pasibaigė spalio 28 d.

Už trijų dienų prasidėjo mušis prie Ypres. Talkininkų pozicijas, apie 30 angl. mylių ilgas, gynė anglai, kurių buvo pasilikę apie 100,000. Vokiečiai užpuolė daug didesniu skaitliu. Patsai kaizeris buvo prie mušio lauko. Garsi Prūsų gvardija buvo pakitai vienu iš daugelio panašų pavyzdžių sakyklos pavertimo į įrankį agituoti prieš bepartysiską pašėpos organizaciją, kokia yra SLA.

Kaip užkirsti kelią tokiame netikusiam pasielgimui? Mūsų spauda daug kartų nurodinėja į taip pašėpiančių kunigų darbą, tačiau toki kunigai mažai ką atydu iš spaudos balsą teatreipia. Matomai, reikia geresnio botago, ir lietuviai, norintieji varyti ratų, kultūrinį, niekam nekenkiantį darbą, turi tokį botagą. Tam tikslui yra teismai. Tačiau mažai kas nori ir turi laiko valkiotis teismuose. Bet yra ir be to vienas įrankis, bent pati katalikų vyriausybė ji tokiu skaito.

Nesena įvykusiose pasikalbėjimuose su pora augstėnių katalikų dvasiskų-amerikūnų Chicagoje buvo nurodyta į kai-kurių lietuvių kunigų agitaciją iš sakyklos prieš grynai pašėpines organizacijas. Amerikonai moka skirti tikybų naitikų reikalų, ir jiems tiesiog buvo nesuprantama, kaip tai galiama taip elgtis. Bet užtikrinus tarimuosius dvasiskius, kad ištiktų taip yra, jie davė atsakymą šitokioje prasmeje: girdi, jeigu sakykla yra naudojama kenkimui grynai pašėpinėms organizacijoms, tai tegul palietieji kreipiasi į taip pašėpiančio kunigo diecezijos vyrtų būtinai turėti užrašą: R.-K.? Kodėl atstumti nuo bendro blaiybės darbo kitokie tikėjimo lietuvių?

rejoje tik nedraugus, kurių tui net choristes atkalbino, nes iš 30 mergin tik 13 dalyvavo! Rods, jos atliko gerą darbą, ir teiseji Edwards'ui labai lietuviškos dainos patiko,—bet kodėl negalėjo buti ten visos? O-gi reikia aiški sakyti tamsybei ty, kurie manė, kad be jų mitingas nenusiseks... Na, išėjo antraip; tai dabar tegul pasidžiaugia ardytojai, kad jiems nepavyko geras darbas sugadinti.

"Mitingas ant amerikiečių padarė didelį įspūdį. Jie netikėjo, kad mēs įstengsime klau-nors tokio parengti. Tuli klausinėja, kaip greitai bus vėl toks mitingas?"

• Ta pati pagiežos, keršto ir kenkimo dvasia, kuri neleidžia plautis išbujoti nei vienam stambesniam, svarbesniam darbai pas mus, apsiereiskė ir čia. Kuomet tam bus galas?

Bet, suglaudus viską kruvon, vakarinis frontas turi beveik tą pačią išvaizdą, ką ir praėitų metų spalyje.

SKIRSNYS IV.
Rusija Pagelbon.

Vokietija pradėjo karę, mesdama faktiskai visą savo įjėgą Belgijon ir Francūzijon. Vokiečių išskaitliavimu buvo, kad Francūziją galima bus apgaleti, pirm negu Rusija spės susimobilizuoti. Sisai išskaitliavimas tačiau sugriuvo dėlei dviejų priežasčių. Pirmą, Belgija sutrukdė vokiečių žengimą link Paryžiaus; antra, Rusija pasirodė kur-kas greitesnė negu manyta.

Drauge su žiniomis apie kaizerio kareivių įžengimą į Brussels, Belgijos sostinę, atėjo pranešimai, kad rusai užėmė Gumbinę ir Lyck, Rytų Prūsiose. Tai buvo rugpjūčio 20 d. Savaitė vėliau rusai jau buvo paėmė Alieus išsiskiria du: mušiai prie Yser ir Ypres. Pirmasai buvo vokiečių pastanga įlenkti į airijį talkininkų sparną tarp Dixmude ir jūrij, kad padarius vietos užpuolimui ant talkininkų iš šono. Sisai mušis išpradžių sekėsi vokiečiams, tačiau anglų kanuolėnais laivai atstūmė juos atgal. Antroji vokiečių pastanga taipogi nepasisekė, talkininkams palaikius tvėnkinius ir užliejus visą apielinkę vandeniu. Sisai mušis prasidėjo spalio 20 d. ir pasibaigė spalio 28 d.

Toksai dalykų stovis turėjo umi ir didelį įtekme į vokiečių budus kareivi vesti. Du korpusai buvo greitomis pasiūti iš Belgijos pavojun patekusiuosna Rytų Prūsiose. Bet tai dar ne viskas. Kuomet rugsėjo 1 d. atėjo žinios, kad rusai baisiai sumušė austrus netoli Lembergo, tai du austrų korpusai, gelbėję vokiečiams Francūzijoje, ir tris vokiečių korpusai, veikę Alzatijoje, buvo skubiai pasiūti prieš rusus. Tokiu būdu rusai atitraukė nuo Francūzijos 7 korpusus, t. y. apie 280,000 kareivių. Ir tai atsitiko kritiškiausioje valandoje, kuomet Paryžius buvo čia pat prie rankų ir pasisekimas ar nepasisekimas ilgo vijumosi paskui talkininkus kabojo ant svarstyklų.

Už savo drąsų ir smarkų įpuolimą Rytų Prūsiose Rusija rugsėjo 1 d. užmokėjo mušiu prie Lannenbergo, arba Allensteino, kame suvisu sunaikinti trys rusų korpusai.

Bet Rusija padėjo išgelbėti Francūziją. Jinai sulaukė teutonų žemėsna tartum didelę kupra. Šiauriose yra Rytų Prūsai; pietuose—Galicija. Išmintinga strategija draudė žengti pirmyn skersai vidurinąją Lenkiją, kol priešas gali veikti Rytų Prūsiose arba Galicijoje.

Tatai rusų ofensyvas prasidėjo šiuose dviejuose fronto galuose. Į Rytų Prūsus daug kartų įpluta ir nekarta tie įpuolimai, dėlei jų-

SKIRSNYS V.
Veržimasis Link Varšavos.

Rusų karės planas buvo pamatuotas tuom, kad Lenkija išsiskia teutonų žemėsna tartum didelę kupra. Šiauriose yra Rytų Prūsai; pietuose—Galicija. Išmintinga strategija draudė žengti pirmyn skersai vidurinąją Lenkiją, kol priešas gali veikti Rytų Prūsiose arba Galicijoje.

Tatai rusų ofensyvas prasidėjo šiuose dviejuose fronto galuose. Į Rytų Prūsus daug kartų įpluta ir nekarta tie įpuolimai, dėlei jų-

jų didumo, virto į tikrus įsiveržimus. Galicija gi buvo tikslu nuolatinio pasekimo žengimo pirmyn.

Lembergo paėmimas, apgulimas Przemyslio ir Jaroslavo užėmimas—visa kas atsieka prieš rugsėjo pabaigą—išaukė pagelbos šauksmą iš Viennos, ir apie spalio 1 d. generolas von Hindenburg pradėjo pirmąjį didelį veržimąsi link Varšavos. Išpradžių lengvai sekėsi. Lenkijoj beveik nebuvo rusų kariumenės. Vokiečių armijos ėjo didžiųjų geležinkelio linijomis: vienu nuo Kaliszo link Varšavos, antru nuo Czenstachovo link Ivangorodo. Didžiosios kanuolės, kurios sugriovė Antverpą, buvo pergabentos rytuosna.

Vokiečiai ėjo link Vislos 3 savaitas be rimtesnio jiems pasipriešinimo. Jie pasiekė pačią Varšavos priemiesčių ir Vislos kranto prieš Ivangorodą. Aeroplanai lankstė virš Varšavos, mėtydami miestan bombas ir pranešimus. Iš miesto civiliskieji žmonės bėgo miniomis. Tuomet didisai kunigai, rusų kariumenės vadas, kirtio. Pildamas pulkus per Varšavą, jįsai pagavo neapgintąjį kairijį vokiečių sparną. Kirtis atsilėpė. Apie spalio 20 d. vokiečiai ištisai savo frontu jau traukėsi atgal. Varšava ir Ivangorodas likosi išgelbėta. Teutonai, tvarkingai traukdamiesi atgal, nesustojo, kol jie nepasiekė savo rubežių. Pirmosios varžytinės už Vislą vokiečiams nepasisekė.

Po tam sekė eilė rusų pasisekimų. Rusai vėl įsiveržė į Rytų Prūsus. Lapkričio pradžioje rusų raiteliai peržengė Poznaniaus rubežius. Berline pradėta nerimastauti. Hindenburgas suplanavo antrą savo veržimąsi. Lapkričio pabaigoje tasai planas pradėta vystyti. Tikslu vėl buvo Varšava. Vokiečiai žengė iš Thorno apielinkės Vislos paupiu. Didelis mušis išsivystė Lowiczo apielinkėse. Rusai, įgijo viršų, ir tulą laiką rodėsi, kad vokiečiai bus apsupti ir sunaikinti. Bet vokiečiai išsukio iš pavojaus ir patį užpuolė ant rusų. Mušis buvo nustumtas link Lodziaus.

Čia vokiečiai, po milžiniškam mušiumi, laimėjo didelę pergalę, ir rusai atitraukė už Bzuro-Rawkos linijos, kur jie, didžiai stiprinti, sulaukė vokiečių.

Tuomet abi pusės susirakino skersai per visą Lenkiją, ir tokiai dalykų stovis tęsėsi iki liepos mėnesiui. Kitaip dalykai virto tiktai tuomet, kai vokiečiai, išvarę rusus iš Galicijos, pradėjo trečią kartą veržtis link Varšavos, ir generolai von Hindenburg bei Mackensen sujungė įjėgas, kad paėmus Vislos apgynimus.

Tarp antrojo ir trečiojo vokiečių veržimosi link Varšavos atsitiko garsingasis Mozuriskųj ežerų mušis. Rusai laikėsi įsikabinę Rytų Prūsų rubežius, ir vasario mėnesyje jūjų ofensyvas pasidarė vokiečiams pavojingas. Vasario 9 d. jie buvo perėję už Angerapp. Tuomet tai Hindenburg užspėdė savo slastus, apie kuriuos jįsai svajojo ištisais metais. Pasinaudodamas Mozuriskais ežerais, kaip tinkamu, von Hindenburgas staiga su milžiniška armija išlindo ant rusų fronto. Išnetyčių užkluptieji rusai pasitrūkė viliungion ežerų srytin. Hindenburgas šoko pasia juos, paimdamas suvirš 50,000 nelaisvių ir užmušdamas 30,000 savo priešų. Rusai netvarkoje pabėgo prie Nemuno krantų.

(Toliau bus)

LIETUVOS
UNIVERSITETAS.

Tautos neatgaivinsime, jeigu nepasistengsime jos širdies ir branduolio atitaisyti. Jos nepaizinsime, kol nuodugnios analizės nepadarysime. Jeigu mēs dabar už mažniekus taip ginčijamės, tai ne kita tam priežastis, kaip tik ta, kad mēs, augščiausiai ekonominiai ir socialiai pakilę, neturime tačiau progos giliau pažinti tikro savo prigimimo. Net mokytas vyras ištauti vien dėlto, kad šale jam suteiktų kitų mokslų, nebuvo kam reikiamoje dozoje pagilinti jo tautiško susipratimo. Netyrinėjus, negalima išmanyti, ant ko jo pagrindo butinai reikia tėvynės stovėti, kad ji galėtų plėtotis.

Ir visados taip jausimės, kol mokslas nepasiekė pačių tautos šaknų, ir tinkamo formojimo. Į Rytų Prūsus daug kartų įpluta ir nekarta tie įpuolimai, dėlei jų-

Tuomet teisingas darbininkas, buvo atvestas skaisčiai apsviestas

pasidžiaugęs, kad nesuklydo, tvėrsis karščiaus į tolimesnį darbą; gi nuklydusis nuo tautos vėžių užeis ant jų, arba liksis vien sau be įtekės į visuomenę.

Mūsų kraštas, mūsų budas savotiški. Niekas kitas mus supratęs neįstengs, kaip tik mēs patys. Niekas kitas nemokės taip mūsų krašto išskulturinti, kad jis įneštų į pasaulį įjaurimo, kaip tik mēs. Kitų taisydas, jįsai pasirodys tolygus kitiems, nuobodus, daug šakų liks nesunaudojtu, užmarintu.

Neįsteigdami Lietuvai centralizacijos visų mokslų—universiteto,—o tai padaryti net nesunkiai galėdami,—tapsime užmarintais, ne tik patys savės, bet ir visos Lietuvos. Savo turta ir pajėgas kreipdami savžudystei, busime ne tik savo sanžinių ardytojais, bet ir amžiniais skolininkais visam pasauliui, kad užgniauzė laikėme ir supudėme mūsų dvasioje, sukratas gintaro brangenybės.

Dabar tie žemėgų veržimaisi prie pažinties teisybės, tampa juokingais, vaikaisiakišiais laikraščiuose, ir, kaip sakoma, už tuščią maišą. Tas gi suskydęs maišas tampa tarp vieny ir kitų nepereinama chinų siena.

Jeigu jautiame nors kokią pierdermę link Lietuvos, šiandien atėjo laikas ją išpildyti.

Fiziškai kareivi pasibaigus, tuojaus jos vieton užvirs dar smarkesnė rivalizacija (lenktyniavimas) mokslo išradimų ir jais naudojimosi.

Mūsų kaimynai vokiečiai,—ar jie praloš ar laimės,—veiks su trigubu gyvumu, kad Lietuva sutautintus ir užkolonizavus. Dėlto mēs turim buti pasiruošę tiek su mokslu, tiek su kapitalu, nes tame joki tarptautiskai įstatymai neįstengs suvaržyti.

Pirmutinėje vietoje stovi mokslas, nes be jo ir kapitalas nueis vejais. Jeigu mēs Lietuvą apstatysim ir duosim jai tinkamą visapaspalinę išvaizdą, nebus tai panašiai Belgijai, Lenkijai, kurias visos šalys gelbsti, bet bus tai darbas mūsų pačių, lietuvių, ir tuom jis tvirtesnis, ir pasaulio akyse iškilmingesnis.

Sena kaip pasaulis taisyklė, kad pradėti darbą reikia nuo pamato, kuriom mūsų laikais yra universitetas.

Meškutis. Redakcijos prierasas. "Lietuvos" nuomonė apie sumanytą steigti lietuvių universitetą tilpo "Liet." No. 30 "Apžvalgoje."

Montvydo Mirtis.

Antonovo pastangos išgelbėti Bernardą Montvydą nuo kartuvų nepasisekė. Rugpjūčio 6 d. 12.18 val. nakčia Bernardas likosi pakartas valstijos kalėjime Wethersfield'e už New Britain'o lietuvių klebono ir jojo šeimyninkės, Jievos Gilmainaitės, užmušimą šių metų vasario 8 d. Bernardas mirė, tvirtindamas, kad jįsai nekaltaš tame užmušime, ir "Ne kaltas" buvo paskutiniai jojo žodžiai, pirm negu vinyrė pasigavo savo auką. Sulyg vietinių angliskųjų laikraščių, Montvydas prieš mirtį buvęs ramus. P

kambarin, atsistojo su regimu ramumu po kabančia virve; tačiau nežinantis ramos laikymosi, nepaprasto žmogui, besirengiančiam mirti, jisai buvo labai skirtingas Montvydas nuo tos vikrios mažos ypotos, kurią atsimeni sėdint gale stalo augstesniojo teismo kambario pavieto name, ramiai besitariant su savo advokatais ir užimamaisiui skantant ta mažą juodą brovį usą. Maži usai išnyko, ir vėdas to storo mažo žmogaus—jisai sustorėjo nuo savo atvykimo į Wethersfield—skaisčioje elektros žiburių ir dviejų elektros lampašviesojie mirties kambariye, rodėsi išalės.

Trumpai valandėlei, kuomet kalins, savo sargų ir dvasiško patarėjo lydimas,ėjo koridoriu, vedančiu nuo mirties celės (kame kaliniai laikoma prieš nuzudymą) į exekucijos kambarį, galima buvo girdėti monotonišką paskutinę maldą jojo prigimtoje (lietuvių) kalboje: „Viespatie, susimilk ant manęs.“ Malda persitrukė, kuomet burelis pasiekė kartuvų kambario slenktį.

Montvydas atsistojo po kabančia virve. Kunigas prispaudė prie jojo lupų kryžių. Jisai su užsidegimu jį pabučiavo.

— Sudiev, tėve, sudiev, — tarė jisai ramiai.

Ir paskui pasigirdo jojo prispažinimas nekaltybėje—ta valandėla, kuomet juodas gaubtuvą nusileido ant jojo.

Vos spėjo Montvydas ištarti tuos žodžius, kad jisai jau kabojo. Sulygo to paties laikraščio, Montvydas paskutinę savo gyvenimo dieną ramiai praleido. Jisai miegojo gerai. Ketverge išryto prieš pusryčius (pakorimas buvo naktyje) iš ketvergo į petyčią jisai maldėsi su savo dvasišku patarėju. Paprastai dienioje prieš nuzudymą pasmerktojo klausia, ar nori jisai kokių nors nepaprastų valgių, ir jeigu nori, tai jam pristatomos. Montvydas nieko tokio nenorėjo ir paprasė paprastųjų kalėjimo pusryčių.

Ketverge Montvydas gavo laiską iš savo brolio Antano Montvydo, gyvenančio Chicagoje. Antanovas savo laisuke užtikrino Montvydą, kad jisai pilnai tiki į Montvydo nekaltumą, ir stengėsi jį suraminti, kad jisai galėtų ramiai mirti žengti.

Pusvalandžiū prieš savo mirtį Montvydas atsakė į brolio laiską. Jisai rašė esąs nekaltas ir prašė, kad brolis nebandyt keršyti už jojo mirtį. Anksčiau Antonovas, sakoma, išreikšęs norą atvažiuoti rytuosna ir būti drauge su broliu iki pabaigai, bet negalėjęs to padaryti dėl lėšų stokos. Būnant Bernardui Wethersfield'e, broliui dažnai susirasinėdavo.

Prieš mirtį Montvydas matėsi tik su savo advokatu Wm. J. Hammersley, kuris jį gynė pralostojė byloje. Jiedu vienu d. kalbėjosi tarp savęs. Kame kalbos turinys buvo—nei vienas juodvėjų nepasakė.

Kalėjime Montvydas aiškiai atsisakė savo tvirtinimus apie „Raudonos Rankos Drugį“ ir nuvalė šešėlį nuo vardų, kurie istorijon apie tą drugį buvo įmaišyti (įmaišyti buvo, apat jojo ir Krako, Pruseika, Šestokas ir Neviackas). Jisai pasakė, kad Wilmingtono kalėjime jam ir Krakui buvo duota proga susieiti ir niekam negirdint pasikalbėti. Tuomet tai jiedu tą istoriją prasiėmė.

Paskutiniu Montvydo prašymu buvo, kad jojo kuno nepasiųstų kokion nors medicalkon kolegijon pajustinėjimui ir bandymų darymui. Jisai nuzūgo, kuomet užtikrinta, kad jojo kunas bus priderančiai palaidotas.

„The Hartford Times“ pastebė, kad esą įdomu, jog ir Petras Krakas, Montvydo dalyvas New Britain'o tragedijoje, mirė gegužio 14 d., taipogi iki galui tvirtindamas esąs nekaltas.

Kudikio Priežiura Vasarą.

(Prirengta Darbo Biuro, S. V. Darbo Departamento.)

Kudikis gali pasidaryti nesmagus ir neramus dēlei įvairių priežasčių, kurios galima lengvai pašalinti. Kudikiai ir maži vaikai dažnai kenčia nuo troškulių. Jiems reikalinga suvilti gerti kelis kartus į dieną, ypač karščių metu. Kuomet kudikis naktį verkia, tai

gėrimas dažnai jį nuramins ir užmiglys.

Erzinanti drabužiai kai-kad yra kudikio piktumo priežastis. Vilnės pamiškos arba marškiniai, arba štyvi kepturaitės raikščiai gali lengvai suardyti kudikio ramybę, net jeigu jisai yra sveikas, ir ypač karščių metu drabužių perviršius dažnai daug tikro kentėjimo priežastis būna.

Rėdykite kudikį lengviausiais medvilnės rūbais ir laikykite jį kaip galint vėsiau. Nebijokite, jeigu jisai labai karštomis dienomis neturi ant savęs nieko, išskyrus palą ir plonytį drabužį.

Aštrus Karštis.

Vienų kėblumų, nuo kurių kudikis vasarą dažnai kenčia, yra aštrus karštis. Jisai sirguliuojamas paprastai apsirėiskia pavidale lengvo raudono išbėrimo ant sprando bei pečių, ir tasai išbėrimas palengva išsiplatina į galvą, veidą ir rankas. Šio sirguliuojimo priežastim yra persilimas, pacinantis arba iš karšto oro arba iš to, kad kudikis yra persilaiti apėdytas. Išbėrimas ateina ir pračia su karščiais ir pagimdo smarkų niežėjimą. Vaistu nuo to yra nuimti visus drabužius ir nuplauti kudikį pintim, pamirškinta vasarosilčiame vandenyje, turinčiame savyje paprastosios kepimui sodos išstarpintos. Vartokite vieną didelį šaukštą sodos dviem kvortom vandens. Nevartokite nuilo ir netrinkite odos, bet tešlenkite ją iki išdžiuvimui minkštu rankšluosčiu. Kuomet oda (skur) yra visai sausa, padulkinkite užsidegusias vietas paprastais „talcum“ milteliais.

Jisai sirguliuojamas, kaip ir kiti panašūs, yra lengviau išvengiamas negu gydomas. Dažnios vėsios maudynės, visai mažai drabužių vartojimas, paprastas vėlgis ir gyvenimas vėsiose kambariuose arba atvirame ore greičiausiai išgelbės vasarą-kudikį nuo daugumos karšto oro nesmagumų ir kitų svarbesnių ligų.

Įkaitimas.

Riebus kudikiai gali kentėti nuo įkaitimo, ypač karščių metu. Įkaitimas apsirėiskia pavidale odos raudonumu pasturgalyje arba pažastose, arba by kurioje vietoje, kame du odos paviršiai nuolat trina vienas į kitą.

Gydymui reikalinga daug kas to paties, ką ir nuo aštraus karščio. Niekuoomet nevertokite muilo toms odos vietoms, kurios yra uždegimo pagautos. Vieton muilo, vartokite sodos, sėlenų arba krakmo maudynę. Nurodymai, kaip taisyti šias maudynes, yra suteikiami angliskame leidinyje, vadinamame „Infant Care“, kurį galima uždyk gauti, siunčiant reikalavimą šiuom antrašu (angly kalba): Chief of the Children's Bureau, U. S. Department of Labor, Washington, D. C.

Reikia labai daboti, kad kudikis nesikasytų, kuomet jam odą niežti. Padarykite sutaisą iš dviejų dalių miltinio kornų krakmo (powdered cornstarch) ir vienos dalies boro rūgšties (boric acid) ir vartokite tai įkaitimo pagautoms vietoms. Susyk nuimkite šlapias ar purvinas palas. Gerai nuplaukite ir nusausinkite mėsą, po tam gerai pabarstykite miltų tarp kojų.

Pieninis Lukštas (Milk Crust).

Tai yra odos liga, paliečianti skalpą (galvos odą); toje ligoje ant kudikio galvos pasirodo geltonuoti, ir žvynus panašūs skyplėliai. Šie skyplėliai privalo būti numinkštinami, tepant juos nakrymū. Jisai nudožiuo, kuomet užtikrinta, kad jojo kunas bus priderančiai palaidotas.

„The Hartford Times“ pastebė, kad esą įdomu, jog ir Petras Krakas, Montvydo dalyvas New Britain'o tragedijoje, mirė gegužio 14 d., taipogi iki galui tvirtindamas esąs nekaltas.

Užkietėjimas.

Jeigu kudikis neina laukan bent kartą į 24 valandas, o daugiausia į 36, tai jisai reikalauja tokios priežiūros, kuri prie to privestų. Kartim maitinamiems kudikiams dažnai pagelbsti vidurius paluosuojančio maisto padidininimas moutinos dietoje. Jeigu to neužtenka, tai šėsių mėnesių amžiaus kudikiui

galima, tarp dviejų rytinių jojo maitinimų, duoti šaukštą išskoto oranžių skystimo.

Kudikiams, peniamiems iš bonkūties, galima tokiu pat būdu duoti vaisių skystimo ir lengva avių košė gali būti duodama vieton miežinio vandens. Tai tinka, kuomet kudikiui suėjo keturi mėnesiai.

Geriausiu būdu užkietėjimo išvengti yra, rasi, išmokinti kudikį eiti lauk kasdien tuom pačiu laiku. Jisai mokinimas privalo prasidėti, kuomet kudikis yra trijų mėnesių amžiaus, ir privalo būti griežtai varomas pirmyn, kol paprotis nesutvirtėjo. Jisai dalykas ne tik taktis kudikiui paproti, kurisai didžiai padidins jojo progas gerai sveikatai, bet taipogi ir motinai sutaupins milžiniškai daug darbo. Motinai nereikės plauti krūvos palų, bet vieton to jina turės kas rytas pašvesti kudikiui penkiolika minučių rupestingos atydos.

Nurodymai, kaip tokį mokymą atlikti, yra suteikiami jau minėtoje knygelėje „Infant Care.“ Nevartokite enenų (klistrių) viduriams paluosuoti, išskyrus nepaprastus atsitikimus, ir be daktaro patarimo nesigriebkite vidurius liuosuojančių vaistų.

Į BUVUSIUS VALPARAI-SIČIUS.

Kadangi šimet, kaip sykis suėina dešimtis metų nuo pradžios lietuvių jaunūmenės važiaavimo į Valparaiso mokyklą ir kadangi šimet kaip sykis suėina dešimtis metų nuo įkurimo Lietuvių Valparaiso Universiteto Literatisko Draugijos,—todėl valparaisiečiai ir buvę valparaisiečiai sumanė apvaikščioti, paminti šias dešimt-metines suktaktes.

Siuo tikslu ir kviečiame visus Chicagoje ir jės priemiesčiuose gyvenančius buvusius valparaisiečius šią petyčią (rugpjūčio 13 d.) susirinkti 8:30 val. vak. šv. Jurgio saleje, kur aptarsime kai-kuriuos dalykus.

Kviečia visus pakvietimo. Komitetas.

Išminties Sakiniai.

(Surankioti ir Originaliai)

Pasidabinta džiaugsmas yra dvigubai didesnis, pasidabinta skausmas yra pusiau skausmu.

Gyvenime laimėja tik tai tas, kuris vieno pasirinkto tikslo siekia.

Už savo nepasisekimus niekuomet kito nekaltink.

Verta gyventi tik tai tuomet, kai aiškų tikslą turi prieš save.

Niekuoomet neniekink žemesio už save ir neužvydėk augštesio stovinčiam. Žemesiam ranką paduok ir pats siek prie augštesniojo.

Visuomet atsimink, kad nei viena praleista valandėlė negrįžo ir nebeįėj.

Baimė yra nuodu, drąsa—gyvybės pamatu.

Tikslas yra prakilnus tik tai tuomet, jei veda prie tobulybės.

Gyvenimas turi tiek vertės, kiek pats jam priduo.

Pasisekimu yra žmogus, kuris kiekvieną dieną užbaigia geresniu žmogum.

Nebūtų laimės, jeigu žmogus nelaimės nežinotų.

Sunkus darbas ir ištermė yra vieninteliu keliu pasisekiman.

Kiekvieno žmogaus širdy yra anelis šaltinis, bet ne kiekvienas moka jį atidaryti. Kiekvieno žmogaus širdyje yra neapykantos jura, bet ne kiekvienas moka ją užtvėnti.

Jeigu žmonės vienas kitą suprastų—meilė su santaika tarp jų viešpatautų.

Gyvenimas duos mums tai, ką mes patys pasiimsime.

Visuomis.

Pašnekėlių Kampelis.

66r. Kodėl kai-kuri mėsa yra raudona ir kai-kuri balta?

Kiekvienas gali būti pastebėjęs, kad nevisa valgomoji mėsa yra vienos spalvos. Tuom tarpu, kaip, pavyzdžiui, kiauliena yra balta, kitos rūšies mėsa yra, kaip sakysime jautiena, yra raudona.

Tokių spalvų skirtingumą suprasime, jeigu truputėlį pažvelgsime į kraujo sudėjimą. Kraujas, tarp kitų medžiagų, randasi taip vadinamasai „haemoglobinas.“ Šioji medžiaga daro kraują raudonum. Juo turtingesnis yra kraujas, juo daugiau yra janie haemoglobino ir juo raudonesnis yra toksai kraujas.

Raumenyse haemoglobinas yra susivienijęs su myosinu. Žodžiu „myosinas“ vadinama baltiniai (albuminai), iš kurių susidaro raumenys. Abelnai, visi raumenys yra sudaryti iš baltinių. Pastebėtina, kad baltiniai nėra vienos sudėjimo įvairiuose sutvėrimuose. Jie yra savotiški ne tik tie kiekvienoje skirtingoje suvėrimų rūšyje, bet net ir tos pačios rūšies sutvėrimai skiriasi savo baltinio sudėjimu. Pavyzdžiui, baltinis, iš kurio sudaryta varlės raumenys, yra kitoniškas negu esantis žuvies raumenyse. Įvairių žmonių raumenų baltiniai yra skirtingi.

Visi raumenys, kurie yra vartojami darbiui, turi savyje daugiau haemoglobino negu raumenys, iš kurių nereikalaujama jokių darbo. Tokiu būdu širdies, skilvio, žandų raumenys yra tamsiai raudoni. Pas leikiojančius paukščius raumenys toje krutinėse vietoje, kur randasi sparnai, yra taipgi raudoni. Gi pas naminius paukščius, kurie nevartoja savo sparnų leikiojimui, tie patys raumenys yra daug šviesesni. Tame galima persitikrinti, palyginus, pavyzdžiui, kurapką ir vištą.

Jaučiai ir karvės galima prisikaityti prie dirbančiųjų gyvulių. Jų raumenys taitai yra raudoni. Gi raumenys kiaulės, kuri neatlieka jokio darbo ir maitinama vien nupenėjimui, yra balti.

Tokiu būdu mes priiname prie klausimo išrisimo. Mėsos raudonumas priklauso nuo to, kiek haemoglobino yra joje. Haemoglobino daugumas priklauso nuo to, kiek darbo atlieka gyvulys, apie kurio mėsą kalbama. Kitais žodžiais sakant, gyvulio mėsa yra raudonesnė arba baltesnė nuo to, kad tariamasai gyvulys priklauso prie sunkiau arba lengviau dirbančių gyvulių rūšių.

Kuomet mėsa yra virinama, tai baltiniai sutirštėja, ir haemoglobinas persikeičia į pilką medžiagą, haematinu vadinamą. Tokiu būdu jei mėsa turi savyje ne daug haemoglobino, tai jina po virinimui pasidaro beveik visai balta. Taip yra su kiauliena. Jautiena gi pasidaro tamsiai pilka.

Bet tenka matyti ir raudonos mėsos, kuri, sulyg augštesio stovinčių išvedimui, turėtų būti balta. Taip paprastai yra su sindintomis mėsomis. Druskos veikmė yra tokia pat, kaip ir virinimo. Taitai jina turėtų mėsa, taip sakant, „baltinti.“ Bet, sudinant mėsa, apart druskos, vartojama šiek-tiek salietros ir potasius. Šios medžiagos yra tam tikrų mikrobu permainomas į tam tikrą rūgštį, kuri, susivienijama su haemoglobinu, sudaro vadinamąjį haemorrhiną, kurio spalva yra aiškiai raudona.

266. Kas išrado pirmą „periskopą“?

Periskopo svarbos negalima sumažinti. Šioje karėje taip ant sausžemio, taip ant jurių, kaip tiktai ryškėtelė pabė periskopo vargu galima būtų apsieiti. Apkasuose kareiviai jį vartoja, kad, neįsikišant galvų augštesio apkasų, galima būtų pamatyti, kas dedasi apkasu prieakyje. Daugeliui kareivių, vien aičiu periskopu, leidžiančiam matyti be išsikišimo augstyn išgelbėta gyvybė nuo priešų kulky, gatavų pagriebti visa, kas tiktai pasirodytų virš apkasų.

Tačiau šioji gelbinga periskopo rolė yra griežtai permainyta ant jurių. Tenai submarinas jį vartoja, kad žiūrėtų prieš laivą, ir gerai paleista torpeda nutaikytų be išsikišimo augstyn išgelbėta gyvybė nuo priešų kulky, gatavų pagriebti visa, kas tiktai pasirodytų virš apkasų.

Tačiau šioji gelbinga periskopo rolė yra griežtai permainyta ant jurių. Tenai submarinas jį vartoja, kad žiūrėtų prieš laivą, ir gerai paleista torpeda nutaikytų be išsikišimo augstyn išgelbėta gyvybė nuo priešų kulky, gatavų pagriebti visa, kas tiktai pasirodytų virš apkasų.

Periskopas yra submarino akis, be kurios paties submarino reikšmė karės tikslams yra zero.

Periskopo išradimas nėra nuolios pastatų kelių metų, kuomet apie jį, sąryšyje su submariniais, pradėta tiek daug kalbėti. Kiek galima spręsti, periskopas išrasta dar praėjo šimtmečio šešiasdešimtuose metuose, laike Suv. Valstijų civilės karės. Patasai išradimo budas yra gan įdomus.

Laikė karės šiaurinių valstijų monitoras (apsaruotas laivas) „Osage“ užbėgo ant sėklumos. Konfederatai, šiaurinių priešai, užsimanę užgriebti negalintįjį nuo sėklumos nusivirtį laivą. Jie pradėjo šaudyti į laivą ir rengėsi jį atakuoti. Šaudymas buvo taip smarkus, kad laivo igulai iškisti laukan galvas, priešų apžiūrėjimui, reikė išsistatyti didin pavoju. Priegto priešas stovėjo už kalnelio, ir nuo denio negalima buvo jo pamatyti. Pasilyti augštesio buvo tas pats, kaip eiti beveik tikron mirtin. Tuomet vyriausis laivo inžinierius Thomas Doughty davė laivo kapitoniui T. O. Selfridge patarimą pavaroti prietaisą, kuri dabar tobulesnėje formoje yra vadinama „periskopu.“ Sulyg inžinieriaus patarimo, kapitonas paėmė trijų colių garinę dudą (paipą), kurios abiejose galuose padarė skylės ir prie jų abiejų pritaisė po gabalių veidrodžio taip, kad, žiūrint vienu galu, galima buvo matyti, kas dedasi antrosios skylės priekyje. Užsilepus už turetą (bokšto, kurisai yra pamatu kaunuolėms), galima buvo matyti visi priešų judėjimai. Ačiu tam, galima buvo laiku prisiruošti atmušti priešą. Galų-gale „periskopas“ laimėjo mušį, ir konfederatai turėjo eiti šalin nieko nepesė.

Kiek žinoma, tai panašios prietais anksčiau nevartota, ir todel periskopo išradimo nuopelnas atiduodama dviem augštesio minėtiems amerikonomams.

Klausimai.

665. Kokiai medis naikina uodus ir ligas?

666. Ar stiprus žmonės ilgiau gyvena?

667. Kokiai gyvulys yra išmintingiausias?

668. Kodėl musų lupos turi ruoželių panosėje?

(Atsakymai bus kitam numerij.)

Kibirkštys.

Ar tai apsimoka „Amerikos Lietuva“ vesti karę dēlei to „popiergalio“? (Tautos Fondo prezidentas telegramas ir laiškas apie Simkų, tilpusis „Tėvynę“).

„Naujių“ štabas savo oficiališkose pranešimuose visai nemini apie „Lietuvos“ ataką už humbugieriskų daktarų apgarsinimų talpinimą.

Išrodo, kad anglai su francuzais nedaugiaus gelbsti rusams, kaip „Draugas“ ponui Simkui.

Daugelis spėja, kad Bagočius—tai Fritz'as.

Kad jau nors greičiau Tėvynės Myletoji Draugija išleistų tą „Sirdį“—daugeliui lietuvių širdies, be rodo, truktas.

Amerikos laivynas užsikvietė Edisoną, Fordą ir kitokius galvosius, kurie savo išrastomis mašinomis gins Ameriką nuo neprietelais. Sako, tik paspaus mašinos guziką, tai neprietelais laivai ir užvers kojas Atlantiko vandenynė.

Tas primena man vieno socialisto prakalbą: Kaip ateis, sako, socializmo laikai, tai paspaudei guziką sienoj—plumpt ir išsivertė stalas, paspaudei kita—pyragai ir gardulyniniai lengvai prasalinti radi-nij iš kuno.

Šioji prietaisia yra šiek-tiek pagertina. Vieton vieno „resyvero“, padaryta du, kuriuodu galima užmaiti ant galvos ir tokiu būdu palikti abi gydytojas rankas liuosas. Pirmuasia viena ranka reikėdavo „resyverį“ laikyti. Nežiūrint šio pagerinimo, pati prietaisia savo principu pasilieka

Jurgis Spurgis.

Lietuviškojo krautuvė: Po kam vuolaktis auksinės lietuviškos vienybės?

— Išėjo iš mados. Niekas ir uždyk nenori. Duokis raudonosios, arba su kryželiais nudabintos, per V. K. Račkąską.

Brooklyn N. Y. surinkta per Andriū Ambrazejų, viet. L. G. ir A. F. komiteto kolektorių, pardavinėjant ženklelius \$8.00 per V. K. Račkąską, Beloit, Wis., per V. K. Račkąską \$1.00

Tautininkų partija turi tik keturis šulius: Šiupą, Račkąską, Ba-lutį ir Dranglį. Klerikalai turi bė visokių vaisių ir riešutų. Daug kas iš to yra išauginama čia pat Suv. Valstijose. Tačiau prie to, kad čia pagaminama, yra įvežama daug iš kitų kraštų, ir priegto brangesniųjų vaisių ir riešutų. Kaip daug įvežama vaisių ir riešutų, galima spręsti iš to, kad vien tik 1913 metais Suv. Valstijų gyventojai tuom tikslu išmokėjo kitoms šalims suvirš 55 milijonus doliarų. Didesnė tos sumos dalis išmokėta už vaisius.

Bananas Suv. Valstijos gauna svarbiausiai iš Centralės Amerikos ir angliškųjų Vakarų Indijų salų. Už įvežtasias bananas 1912 m. užmokėta \$15,000,000. Dauguma lemonių pagabenama iš Sicilijos salos prie Italijos. Už lemonių kasmet išmokama apie pusseptinto milijono doliarų. Daktilius (suvirš 40,000,000 svarų kas met) atgabenama daugiausiai iš Azijinės Turkijos. Serbentos (30—40 milijonų svarų kas met) ateina iš Grikijos.

Figos (20,000,000 kas met) įvežama į šią šalį iš apeliukų Smyrnos, Azijinėje Turkijoje. Vynuogės atgabenam beveik išimtinai iš Ispanijos (1—2 milijonų kubikų pėdų kas met). Razinkos yra pristatomos iš Azijinės Turkijos ir Ispanijos. Alyvos partraukiama iš Ispanijos, Grikijos ir Italijos. Tačiau alyvų aliejaus dauguma yra atvežama iš Italijos. Oranžės yra gabenamos nuo Jamaica salos jį tačiau nedaug įvežama, nes dabar jos daugiausia čia pat Amerikijoje auginamos. Ananasai (pineapples) atvežama iš Hawaii, Kubos ir Porto Rico. Vadinamieji vala-kiški riešantai (walnut) ateina iš Francuzijos.

Dauguma kitų riešutų ateina iš Ispanijos, Italijos, Brazilijos, Ceytrinės Amerikos, Filipinų ir kitų rytinių salų. „Pynutai“ atgabenama iš Japonijos, Ispanijos, Chinijos ir kitų vietų.

Klausimai.

665. Kokiai medis naikina uodus ir ligas?

666. Ar stiprus žmonės ilgiau gyvena?

667. Kokiai gyvulys yra išmintingiausias?

668. Kodėl musų lupos turi ruoželių panosėje?

(Atsakymai bus kitam numerij.)

Paskutinė atskaita, pagarsinta Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo sekretoriaus, parodo, kad jame yra sumesta arti šėsių tukstančių doliarų nukentėjusių dēl karės lietuvių šėlpimui. Su pagarsintomis „Tėvynėje“ aukomis, prisistomis per SLA kuopas, Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondan įplaukė jau suvirš \$6,000.00. Fondo sekretoriaus paskutinė atskaita yra sekanti:

Lakštas XXX:

E. Savickienė, New Haven, Conn., prie aukų, pagars. „V. L.“ No. 29, už vakarienės tikietą 75c. ir auka—50c. Viso\$1.20 Gardner, Mass., per TMD. 30 kp. Kliuba „Aldas“ įvairiais laikais surinkta ir paslysta per P. S. Remelkį. Balandžio m. surinkta: M. Stakėnas—\$1.00, P. Šerkšnūtė, P. S. Remelkis, F. Azulenis, B. Genelė, J. Vengrius—po 50c. A. Padalevičius—25c. Šnukly—17c.

Per J. O. Širvydo prakalbą gegužėje: P. S. Remelkis, A. Zakaras, J. Šerkšna, Mik. Stakėnas—po \$1.00. J. Šlekis, M. Kukalka, V. Adomaitis, F. Tauginas, A. Žilius—po 50c. J. Kaupelis, P. Adomėnas, J. Ivaskėvičius, V. Zavišius, F. Valkešas, K. Kubilius, D. Navickiūtė, Šanckevičius, Raizis, Andrius, J. Baublis, Grunskas, Padalevičius, J. Česnys, Ambrazas, K. Andrius, Andriklėnė, Remelkiūtė, J. Pelonius, J. Samulionis, Šileris, Šnuknas—po 25c. Šnukly \$2.52

TMD. Kliuba „Aldas“ birželio m. suaukavo: C. Pulkauskienė, A. Kvetkauskis—po 50c. P. S. Remelkis, M. Stakėnas, F. Azulenis—po 25c. A. Pulkauskis, J. Patučius, V. Genis, J. Karlo-nas, J. Nalivaika—po 10c. A. Takutis, M. Minkėvičius, J. Baublis, F. Valkešas, P. Marsinkus, A. Žilius, S. Rasimavičius, J. Glabavičius, E. Stroukū—po 50c.

Per St. Vitaleio prakalbą vasario m. aukavo šie: F. Valkešas—\$1.00, J. S. Remelkis, J. Šlekis, J. Kukauskas, J. Garška, F. Adomaitis, F. Stakėnas—po 50c. A. Zdažiškas, J. Drulinskas, J. Kaupelis, J. Kučinskis, V. Kučinskienė, F. Viladalekas, A. Mickunas, F. Tauginas, A. Petraitis, J. Žilius, Z. Endrikas, J. Žilius, J. Dagelis, B. Čikatanskas, J. Joniškis, A. Takutis, J. Galvanuskas, J. Višniauskas, J. Masus, J. Pelonius, O. Adomavičienė, K. Endrikas—(turbut) po 25c. Šnukly surinkta—\$1.20.

Viso dabar gauta \$31.00. Atėmus \$6.00 į Liet. Ant. Fondą, lieka \$25.00 Brooklyn N. Y. surinkta per Andriū Ambrazejų, viet. L. G. ir A. F. komiteto kolektorių, pardavinėjant ženklelius \$8.00 per V. K. Račkąską, Beloit, Wis., per V. K. Račkąską \$1.00

Cleveland, Ohio, nuo Dr. J. T. Kudirkos (narių?) per A. Simkūną, aukavo: B. Serkšnas, M. Radzevičius—po \$2.00. J. Janušas, J. Aliešius, A. Jankauskas, O. Debesienė, V. Pasla-
vičius, A. Milevičius, F. Dum-
šius, S. Zigmantavičius—po \$1.00.
V. Stupas—75c. K. Kairukšis,
G. Vidugiris, K. Gudis, J. Poške-
vičius, A. Simkūnas, A. Naima-
vičius, J. Kudirka, J. Valentūko-
nis, J. Simkūnas, P. Kristūnas, J.
Stančikas, J. Žekonis, A. Čibul-
kis, S. Bolevičius, J. Franka—
po 50c. F. Šimanskas, V. Belevi-
čius, O. Gecevičienė, M. Jonai-
čiūtė, K. Guzauskas, J. Motiejai-
tis, A. Litvinas, P. Vilkaitis, J.
Botirius, J. Štraltis, J. Rakauskas,
M. Smiltas, S. Palonis, J. Naujo-
kas, A. Poškievičius, P. Stasiulevi-
čius, A. Valatkevičius, A. Melinis,
J. Naujokas, V. Sakalauskas, K. Pa-
lulionis, J. Makarevičius, J. Valčiū-
nas, J. Lenkaitis, J. Usevičius, J.
Valtkevičius, P. Zubinas, P. P. Sir-
dėgas, K. Bolevičius, P. Krulis,
S. Pukščiū, J. Šinkevičienė, M.
Kubiliškutė, J. Jonušis, D. Stanči-
kaitė, M. Januškevičius, K. Guzaus-
kas, M. Kalasunas, J. Rakauskas,
F. Sereika, K. Lukuševičius, A. Traš-
ka, A. Grinulis, M. Jasiūnas, J. Gritė,
A. Poškevičius, P. Šukys—po 25c. Smul-
kių—27c. Viso\$34.98
Viso per savaitę\$70.23
Buvo Lakšte XXX\$5.139.97
Viso įplaukė Fondan\$5,210.20

Lietuvos Autonomijos skyrius.

Lakštas XXX:
Gardner, Mass., per TMD. 30
kp. Kiliuba "Aldas"\$5.00
Buvo Lakšte XXIX\$775.88
Viso įplaukė Fondan\$781.88
Viso per abi dalis\$5,992.08
J. O. Širvydas,
L. G. ir A. F. fin. sek.

Lietuvos Gelbėjimo Skyrius.

Lakštas XXXI:
Vincas Žukas, White Plains,
N. Y., surinko ant No. 24 kny-
gutes išleisto per L. G. ir A. F.,
nuo šių ypata: Anupras Žu-
kas, Vincas Žukas, Antonina
Karutis, Ona Žukaitė, Ona
Samsoniūtė, Katrina Šleikaitė,
Juozas Palilūnas, Antanas Lui-
cevičius, Stanislovas Mačionis,
Juozas Vištautas, Vincas Gal-
lūnis, Ona Barauskaitė, Sta-
nislovas Olechnavičius, Silvest-
ras Bernotas, Lucia Kolba-
uškiene, Petras Morkunas,
Antonina Morkunas, Stanislo-
vas Grigaliūnas, Ona Miknai-
čiū, Alfreda Tedesco (Italas),
Petras Margevičius, Benedik-
tas Sabaliauskas, Franciszek
Bogdanowicz, Piotr Ganowski
(abu lenkai), Juozas Čiškėvi-
čius—po \$1.00. Juozas Radze-
vičius—75c. S. Daugiallo—50c.
T. Cimnalaivičius, A. Morku-
nas, J. Grigaliūnas—po 25c.
Viso\$27.00
Joliet, Ill., SLA. 167 kp. per
A. B. Strimaitį\$2.25
Sioux City, Ia., SLA. 4 kp.
per A. B. Strimaitį25.00
New Haven, Conn., lietuvių
per Paukštį40.35
Chicago, Ill., SLA. 109 kp.
per Paukštį10.00
Viso per savaitę144.60
Buvo Lakšte XXX\$5210.20
Viso įplaukė Fondan5,534.80

Lietuvos Autonomijos Skyrius.
Lakštas XXXI.
P. Norkus, Brooklyn, N. Y.1.00
Buvo Lakšte XXX781.88
Viso įplaukė Fondan\$782.88
Viso per abu Fondu\$6,137.68
J. O. Širvydas,
L. G. ir A. F. fin. sek.

LAISKAS REDAKCIJON.

Gerbiamoji Redakcija:—
Šiuo metu prisijaučiu \$2.00, kurio-
s prašau įduoti gerb. St. Simkui.
"Lietuvių Draugijos Nukentėju-
siems Dėl Karės Šelpai" atstovui.
Linkiu, kad suplaukytų kuoda-
giausia aukų nelaimingiesiems nu-
skriaustiems mūsų broliams, kad
jų vargai ir skurdas kiek paleng-
vėtų. O tiems, kurie trukdo šven-
tą jų aukų rinkimo darbą, tegul bu-
na amžina gėda ir visuomenės
pantėka. M. Šilinskis.

VIETINIS ŽINIOS.

TMD. 22 kp. nariams. Šiuo me-
sienės, 15 d., šio nedėdienį, rug-
pjūčio 15 d., 10 val. išryto "Aus-
ros" svetainėje, 3149 So. Halsted
st., bus TMD. 22 kuopos susirinkimas.
Kadangi susirinkimo
nebuvo bėgyje paskutinių kelių
mėnesių, tai susirinkimo kan daug
reikalingas, reikalaujanti butino ir
greito išryšimo. Nariai malonės
susirinkti ir atsivesti esamus
kandidatus narysten.
TMD. 22 kp. Valdyba.

Bandė pavogti. Naktį iš pra-
eitios subatos į nedėdienį neži-
noma plėšikiai bandė pavogti Dr.
Juskos automobilį. Išlaužė ga-
ražan, plėšikai paėmė Dr. Juskos
automobilį ir išvažiavo. Prie
Wood ir 21-mos gatvių automobi-
lius sugedo. Matomai, nežino-
dami, kaip automobilių pataisyti,
vagiliai paliko jį tenai stovėti.
Vėliaus policistai užtikio automobi-
lių ir nugabeno jį stotin, kame
sulyg automobilius numerio su-

žinota jo savininkas. Dr. Juskas
nieko apie visą atsitikimą neži-
nojo, kol jam kitą rytą policija
nepanešė. Policijai išspradži
užklausus Dr. Juskos, ar jojo
automobilius namie, jį atsakė,
kad namie. Tikėtai patarus poli-
cijai gerai pasizūrėti, Dr. Juskas
nuėjo garažan, kame savo auto-
mobilius nerado.

Pateko kalėjiman. Tulas J.
N., So. Englewood'o lietuvis, ne-
senai pateko šešiams mėnesiams
kalėjiman. Jisai parėjo namon
girtas ir, sakoma, griežėsis savo
žmoną mušti. Jinai pasiūkus
policistam, kurisai suareštavo jos
vyrą. Kitą dieną suareštuotaisi
likosi nubaustas \$200. Kadangi
pinigų neturėjo, tai nuėjo kalėji-
man minėtamjam laikui.

Dabar moteris stengiasi savo
vyrą išliuosuoti, nesą galisi, kad
perskaudžiai jį nubausta. Sa-
koma, kad moteris davusi suare-
štuoti savo vyrą, kad teismas po
kalėjimo drausme uždraustų jam
girtuokliuoti, kaip tai vienai vi-
etinė moteriai pasisekė. Suareš-
tavinimas tačiau vėrtės visai ne-
tikėton pusėn.

Seimyniškas piknikas. Pereitą
nedėdienį, rugpjūčio 8 d., atsi-
buvo "Kanklių Draugijos" sei-
myniškas piknikas. Buvo apie
35 ypatos. Visą dieną žaista ir
linksmitasi puikioj Mount For-
est girioj.

Gauseni už lietuvių. Chica-
go parodė, kad jinai moka atsi-
šaukti į nelaimės. Dėlei "East-
land'o" nelaimės, kurioje žuvo
apie 1000 žmonių, kurtame vadi-
namame majoro fonde surinkta
arti \$350,000 bėgyje kelių savai-
čių. Paliktosios seimynės iš tos
sumos gali būti gerai medžia-
giškai aprūpintos.

Sąryšyje su šia baisia nelaimė
pažymėtina graborių godumas.
Buvo susekta pora atsitikimų,
kame graboriai išplėšė iš netur-
tingų seimynų, kurių nariai žuvo
nelaimėje, tiesiog baises sumas
pinigų. Miesto valdžia, sužinoju-
si, turėjo įsimaityti, ir vienam
graborių buvo atimtas laisnis.

Kaltina žmogžudystėje. Val-
stijos "Grand Jury", tardžiusi
"Eastland'o" nelaimę, įtarė se-
kančius šešis asmenis: George T.
Arnold, "Eastland'o" savininkų
kompanijos prezidentą, Wm. H.
Hull, vice-prezidentą ir padėjėją.
W. C. Steele, raštininką-izdinin-
ką, Kay W. Davis, rašt.-izd. pa-
dėjėją, Harry Pedersen, "East-
land'o" kapitoną, J. M. Erickson,
laivo inžinierį. Pirmieji keturi
įtarti žmogžudystėje, pastaruojū
du—kriminalistame neatbajime.
Pirmieji keturiems gresia kalė-
jimas nuo 1 metų iki gyvos gal-
vos; pastarieji kalėjimas iki 3
metų arba \$5,000 pabaudos.

Meta lauk miesto darbininkus.
Pastaruojū laikui pradėta atleisti
miesto gatvių taisymo, atmatų
vežimo ir "suirų" tiesimo darbi-
ninkus. Iki šiolei prašalinta jau
gan didelis skaitlius. Prašalina-
mųjų vietosna, sakoma, įstatoma
nauji darbininkai, kurie kuom
nors "užsipelnę" rinkimuose da-
bartinė miesto administracijai.
Tarp naujai darban priimanųjų
esą daug juodvėdių. Daugiau-
sia nuo to įtariamojo politikierų
pasielgimo nukentėjo lenkai ir
čekai. Vien 43-tos ir Wood gat-
vių aplinkėse neteko tokiu bu-
du darbo apie 50 vyrų su šeimy-
nomis. Tos aplinkės prašalin-
tieji darbininkai parengė susirin-
kimą, kuriame griežčiausiu būdu
protestuotai prieš panašų pasiel-
gimą. Prašalintieji gaudavo po
2-3 doliarus dienos uždarbio.

Sugrįžo. Šią savaitę sugrįžo
Chicago F. P. Bradčiulis, kuri-
sai važinėjo rytinėse valstijose.

NUOKELIAI.

NEAPSIMOKA.

— Jums, rodos, sektųsi geriaus,
jeigu butute kiek mandagesni.
— Nieko iš to nėra. Bandžiau
kartą, ir visi pradėjo prašyti pa-
skolinti pinigų.

NELYGI LAIME.

Naujavedė.—Štai jau tris savai-
tes, kaip mudu gyvename. Visą
tą laiką aš tik kepu, kepu ir nieko
neturiu

Jos vyras.—Tu laiminga. Aš
turiu visiską skilvio suirimą.

VISKAS MAINOSI.

— Meilė niekuomet nemiršta.
— Taip, bet kartais jinai pasi-
daro labai karti.

ŽINO, KUR PRIEŠAS.

— Aną dieną prie Main valsti-
jos (sausos) krantų pastebėta vo-
kiškas submarinas.
— Bet vėliaus iširta, kad tai
buta alaus bačkos.

TURS ATSIMOKETI.

Naujavedis: Taip, aš ga-
vau 35 dovanas savo vestuvėms.
Draugas: Po plynių, tu lai-
mingas.
Naujavedis: Turbut ne.
Visi dovanotojai žada neužilgo ap-
sivesti.

NEGALEJO ATSKIRTI.

Kartą du broliu sudėjo kruvon
ir atidarė biznį. Ant durių padė-
jo iškabą: "Maikė Slyvis ir Bro-
lis." Už kiek laiko jiedu susi-
pyko. Brolių partnerystė likosi
pertraukta. Maikė susiėmė visus
savo daiktus, pasiėmė su savim ir
iškabą ir išvažiavo mažan angli-
kasių miestelin. Atvažiavo jįsai
miestelin. Naujai atvykusijai ir jo-
jo asilą, ant kurio buvo sukrautas
visas Slyvio turtas su ta iškaba
iš viršaus, apspito angliakasiai.
Vienas apstojusiųjų žiūrėjo-žiūrė-
jo į iškabą, paskui į asilą, galop į
Slyvį ir pasiklausė, rodydamas į
asilą:

— Pasakyk, meldžiamasai, ku-
risai iš judviečių yra Maikiu?

NEPAVOJINGAS.

Nepažįstamas atvažiavo miestan.
Viešbutyje jįsai pradėjo teirautis
ar'e miestą. Tarp kit-ko, jįsai
užklauso tarnautojū, kas yra mies-
to administratorium.
— Ministratorium?—perklausė
tarnas, nesuprasdamas žodžio.
— Taip, miesto majoru, valdy-
toju, galva,—paaiškino svečias.
— A,—suprato tarnas,—ponas
Steinas.

— Ar jįsai nešioja kokią nors
insiniją?
— Ką?
— Na, pavyzdžiui, lenciugą ant
kaklo, ar panašiai.

— Nesibijok, tamista,—pradėjo
tarnas raminti svečią.—p. Steinas
yra gan ramus ir nepavojingas
žmogus.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Teisybės Garbintojas (Toronto,
Can.). Tils sekančiame numeryje.
p. Parapijonas (Chicago). Sunku
suprastai, ką Tamista norite pasakyti
savo raštelyje. Kiek galėjome išsaki-
tyti, tai dalykas yra toks, kurio
neusimoma laikraštyje talpinti.
p. Fr. V—skas (Annone, Ind.). Ju-
sų raštėlis tils sekančiame "Lietu-
vos" numeryje.
p. J. P. K—us (Baltimore, Md.).
Tils sekančiame numeryje. Butų
gerai, jeigu jūs daugiau iš savo ve-
likmō parašytute.

Apgarsinimai.

VIS MEDICATRIX
NATURAE.

Visų tautų ir amžių daktarai
visada atsidėjo ant "vis medi-
catrx naturae," tai yra gamtos
jėgų gydymo. Mēs visi žinome,
kad gamta gydo daug ligų, bet
yra pavojinga vien ant jos pasi-
tikėti. Musų pareiga yra gamtai
gelbėti, kiek tik galime. Geriau-
sia pagelba, kaippa taisyklė, tai
kuno išvalymas ir jo sustiprini-
mas. Tas yra geriausias atlieka-
mas su Trinerio Amerikonis-
Kartaus Vyno Elixiru, kuris per-
gali vidurių užkietėjimą, nenu-
sijpinant žmogaus. Tai yra di-
delė pirmėpybė. Trinerio Ame-
rikonis Kartaus Vyno Elixiras
daro labai gerą įtaką į vidurius ir
piuvą, kaippa jų gavintojas ir su-
stiprintojas. Kaina \$1.00. Ap-
tiekose. Jos. Triner, Manufac-
turer, 1333-1339 So. Ashland
ave., Chicago.

Kuomet Tamstos kunas tampa
nuvargintas sunkiu darbu, arba
mankštinimaisi, trinkite jį su
Triner's Liniment'u. Jis nu-
stabdo skausmus muskuluose ir
sunariuose. Kaina 25 ir 50c.
krasos keliu 35 arba 60c.

DRAUGIJŲ REIKALAI

DES MOINES, IOWA.
Gegužio 1 dieną 1915 metų likosi
užmestas per nežinomas ypates Sta-

SU PILVO SKAUDEJIMU -

Be abejo, nuo senai ieškojai palengvinimo. Nesid-
duo suvedžioti. Nedaryk bandymų. Vartok

SEVERA'S BALSAM OF LIFE

[SEVEROS GYVASTIES BALSAMAS]

ir umai pažįsi jo sveikinančią ir stiprinančią veik-
mę. Jisai ypač rekomenduojama gydymui nervi-
kumo, dyspepsijos, nuolatinio sukeitėjimo, laikinio
drugio ir sustingusių jaknų. Senstantieji, seni ir
silpni žmonės ras jį labai geru.

Kaina 75c.

Odos sveikumas daug priglūti nuo mu-
to gerumo. Mes patariame vartotiSEVERA'S
MEDICATED SKIN SOAP

[Severos Gydančias Odinis Muilas]

del kasdieninio vartojimo, prausian-
ties, mandanties, gaivą trenkant.

Kaina 25c.

Visi aptiekininkai parduoda Severa's
Preparations (Severos gyduoles). Žiūrėk, kad butų
savo apylinkė negalėsį jį gauti, tai rašyk tiesiog

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis
Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Šios dvi salės yra Mildos Teatro namė.
Viena ant antro augšto talpina 300 ypataų. Jo-
je amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir
bankietus.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypataų. Šio-
je atsibuvo didesni balių, bankietų ir šokių.

Didesniems baliams, ant kurių lankiama skait-
lingesnės publikos, yra pamsamdoms abidvi salės.
Tada žemesnėje salėje buva gėrimams baras ir
stalai svečiam pasėdėti, smagiai ir ramiai su savo
draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyti, o
augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pa-
siokti.

Kainos Pamsamdymui Sekančios:

VIENA SALE.		
	Stokom	Subtomit ir
	Dienom	svetomim Dienom
Paprastiam šokiui (baliui)	\$10.00	\$15.00
Baliui su programu, nevaizduojant gėrimų	14.00	20.00
Baliui be programo, gėrimus vartojant	15.00	25.00
Baliui su programu ir gėrimus vartojant	20.00	30.00

ABIDVI SALES VIENAM BALIUI.
Baliui be programo, gėrimus vartojant 25.00 45.00
Baliui su programu ir gėrimus vartojant 30.00 50.00
Draugijų reguliariems mitingams 5.00
Kitokiem susirinkimams kainos pagal sutartį.
Jei reikia, gali turėti kuknią virimui, tori-
kas, peilius, šaukštus, staltieses ir t.t. už
primokėtiną \$5.00 extra.

Pamsamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. Phone Drovers 700

Dėl patvirtinimo šio atsisaukimo

pasirašom Dr-stės viršininkai:

C. Shilling,
Speciališkas Komitetas.
A. Gailius,
Dr-stės pirmininkas,
W. Baranaukas,
Turtų raštininkas,
P. Rakiel,
Protokolų raštininkas.

PIRMAS DIDELIS PIKNIKAS
Parengtas draugystės Lietuvos Ka-
raliaus Mindaugo, atsisub ned., rug-
pjūčio (Aug.) 15 d. 1915 m. Ber-
mann's darže, Riveride, Ill. Pradžią
9 val. išryto. Įžanga 25c porai.
Piknikas su išlaimejimu trijų daiktų
vėrtės \$40. Pirmas: Gramafonas;
Antras: Branzalietas; Trečias: vienas
iš Chicago dienraščių vienietis me-
tams.

Kviečiame visus lietuvių ir lietu-
vaites į tą mūsų išskilmingą pikniką,
kur gresis pulki muzika visokius lie-
tuvius soksus iki vėlam laikui nak-
ties. Užkvičiame KOMITETAS.
Pasarga: Imkite 22-rus karus iki
46-os ar 48-lus iki 22-os, kur gausite
La Grange karus, kurie daveža iki
darzo.

Pajieškojimai.

Pajieškau Povilo Vozbuto, kuris gy-
veno du metai atgal Boston, Mass.
Jau daug laiko praėjo kaip nebegaui-
nu nuo jo jokios žinios ir nežinau,
kur jis randasi: ar člonal Amerikoje,
ar Lietuvoje, nes rengėsi važiuoti.

Geri Laikai Vėl Ateina.

Prie Republikoniškos Administracijos, per 12
metų, Amerikoje buvo geri laikai. Bizniui plėtojosi,
fabrikai užė, visi darbininkai dirbo ir kiekvienas už-
dirbo gerus pinigus.

Bet Demokratai, paėmę valdžią į savo rankas,
nualino tuos gerus laikus. Tūkstančius fabrikų, ge-
lezinkelių ir kitokių biznių privarė prie bankruto.
Fabrikai visur apsisėjo, šimtai tūkstančių žmonių
liko be darbo, namų ir lotų kainos nupuolė, žmonės
apsistojo statyti ir pirkti namus, viskas užmigo ir
daugumai Amerikos gyventojų badas prispaudė, o
prasidėjusi Europos karė dar didesnį apstojimą čia
padarė.

Bet nėra to blogo, kad neišeitų ant gero. Desi-
tesiant karė, Europa pritruko ginklų, mašinų, trokų,
karų, drapanų ir duonos, o tą viską galima gauti
Amerikoje. Ir štai dabar jau pradeda ateiti iš Eu-
ropos milijoniniai užsakymai ant amunicijos, automo-
bilių, trokų, karų, drapanų ir visko, ko tik kariau-
jantiems reikalinga, ir jau diduma fabrikų dirba die-
ną ir naktį, kad suspėti tuos užsakymus išpildyti, ir
ty užsakymų kasdien ateina vis daugiau taip, kad
Amerikoje visi fabrikai vėl eis, kaip Republikonų lai-
kuose ėjo. O ateinantį metų bus rinkimai naujo
Amerikos prezidento, ką galima užtikrinti, kad Re-
publikonas bus išrinktas, nes jau žmonės Demokra-
tų valdžia giliai inkirėjo. Taigi Amerikoje vėl bus
geri laikai, ir gal dar geresni kaip kada nors buvo.

Todėl dabar prisirengkime, kad atėjus geresniems
laikams galėtume iš jų pasinaudoti.

Atminkite, kad laikams pagėrėjus, pakils kainos
geresnių biznio preperčių. Todėl dabar, kol yra že-
mos kainos, užpirkite sau properties geresnėse biznio
vietose, nes laikams pagėrėjus jų kainos pasidvejos.

Geriausią biznio vietą yra Halsted St. tarp 31-
mos ir 34-tos gatvių. Kainos preperčių čia dar yra
labai pigios. Lotą čia dar galima pirkti už \$3,000,
gerą namą su štoru dar galima pirkti už \$7,000.
Antai ant Ashland ave. tarp 43-čios ir 46-tos, kur
yra daug prastesnė biznio vieta, moka už lotus ir
namus du syk daugiau kaip čia. O Halsted St. yra
daug geresnė biznio vieta už Ashland ave. Kožnas
tą mato. Todėl atminkite, kad ir čia kainos greitai
pakils, ir kas dabar spės nusipirkti, netrukus gaus
dvigubus pinigus.

Mēs turime čia pardavimui keletą gerų biznio
namų ir lotų, ir parduodame ant taip lengvų išmo-
kesčių, kaip niekas kitas visame mieste negali pa-
duoti. Kodėl? Todėl, kad mēs nereikalaujame visų
pinigų ant sykio, mums rupi, kad šią geriausią biznio
vietą lietuviai užgyventų, o ne svetimačiai.

Šios Properties Visos Yra Ant Halsted St., Tarp
31-mos ir 33-čios. Parsiduoda Labai
Lengvomi Išmokestimi.

Lotas ir medinė 5 rulmy stuba\$3,600
Imokėk \$600, rešta ant lengvų išmokesčių.

Dviejų augštų medinis namas. Pirmas augštas ge-
ras storas ir 4 gyvenimui ruimai; antras augštas du
pagyvenimai, neša randos \$75.00 per mėnesį, cer m-
tą \$900.00. Imokėk tik \$1,000, o reštą pati randa išmokės.

Dviejų augštų murinis namas. Pirmas augštas ge-
ras storas ir 4 gyvenimui ruimai, antras augštas astuo-
ni puikys ruimai. Užpakalyje yra geras tvartas ir
angliam sklodas. Kaina\$8,000
Imokėk tik \$1,000, rešta pati randa išmokės.

Didžiausias naujai statytas ant 3 lotų murinis
namas, 75 pėdų platus, 135 pėdų ilgas; priengtas už-
statymui antro ir trečio augštų, tinkamas didžiausiam
departamentinui štorui. Užima beveik pusę bloko.
Kaina\$36,000
Neša randos per mėnesį \$300, per metą \$3,600, tai
per 10 metų išrenki savo visus pinigus, ir namas
lieka dykal.

Imokėk tik \$8,000, o reštą pati randa išmokės.
Siame name bile dieną bus didžiausias departamen-
tinis štoras.

3 augštų naujai pastatytas ant 2 lotų puikliausias
namas, 50 pėdų platus, 115 pėdų ilgas; pirmas au-
gštas storas, antras ir trečias augštas 4 flatali. Kaina...\$48,000
Neša randos per mėnesį \$435.00, per metą \$5,220.00,
tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus, ir namas
lieka dykal.

Imokėk \$10,000, o reštą pati randa išmokės.

Tuštai lotai ant Halsted tarp 31-mos ir 33-čios po ..\$3,000

Atminkite, kad šių visų preperčių kainos netrukus
pasidvejos. Dabar yra laikas jas užpirti kol pigios.

Lotai ir Namai Ant Pašalinių Gatvių.

Lotai ant Racine ave, tarp 33-čios ir 34-tos gat-
vių po\$ 450
Lotai ant Emerald ave, tarp 30-tos ir 31-mos po ..\$ 700
Vienas lotas ant Throop st. priešais Sv. Barboros
lenkų bažnyčios už\$ 800
6 rulmy murinis namas ant Lime st. už\$1,700
Dviejų pagyvenimų murinis namas, ant Lime st. už \$2,000
Dviejų pagyvenimų namas ant Lime st. apačia
medžio, viršus muro, už\$1,900
Du namai ant Parnell ave., priešakyje 6 kambarių
murinis, užpakalyje 2 augštų, 2 pagyvenimų medinis,
neša randos \$40.00 per mėnesį už\$4,200
6 rulmy medinė stubelė ant Parnell ave. tik\$1,000
Du priukys muriniai namai ant Normal ave, neša
randos \$48.00 ant mėnesio, parsiduoda už\$4,000
Ant Wallace st. du lotai, ir dviejų augštų murinis
namas, du pagyvenimai, po 4 rulmus kiekvienas už\$3,850
Ant Wallace st. 6 rulmy murinis namas už\$1,800
Ant Emerald ave. arti 22-ros gatvės puikus 2 au-
štų, 3 pagyvenimų murinis namas, neša randos \$45.00
ant mėnesio, parsiduoda už\$5,300

Visos šios propertės parsiduoda la-
bai lengvomis išlygomis. Dasižinokite

</

Lietuvų. Kas žinotų apie jį, mel-
džiu atsiųskite adresu:
Albertas Rupšys,
510 Edwards st., Rockford, Ill.
Pajėskau savo draugo Piuso Gun-
toraus. Jis paeina iš Suvalkų gub.
praeitą metą gyveno Chicago, Ill.
dabar nežinau, kur jis randasi. Jis
pats, ar kas jį žinotų, meldžiu duoti
man žiną sekantių antraštų:
John Siozas,
Box 71, Westville, Ill.

Pajėskau Kazimierą Griniaus, jis
paeina iš Kauno gub. ir to paties pa-
vieto, Betlgalos miestelio. Ameriko-
je jis gyvena apie 12 metų. Pirmiau
jis gyveno Port Chester, N. Y., o
vėliau išvažiavo į Pittsburg, Pa. ir
apie dešimt metų ten gyvena. Jis
pats, ar kas jį žinotų, meldžiu atsi-
šaukti sekantių antraštų:
Antonis Juszkis,
722 W. Webern st., Dubois, Pa.

Pajėskau savo brolio Stepono Pau-
lauskio iš Kauno gub., Telšų pav.,
Kartėnos parap., Patirio sodos. Jis
pats, ar kas jį žinotų, meldžiu atsi-
šaukti sekantių antraštų:
Miss Kotrina Paulauskaitė,
402 Charlevoix st., Point-Charles,
Montreal, Canada.

Pajėskau savo sesers Kazimieros
Narmontaitės iš Kauno gub., Telšų pa-
v., Kartėnos parap., Kulopenų so-
dos. Ji pati, ar kas ją žinotų, mel-
džiu atsiųskite sekantių antraštų:
Miss Kotrina Paulauskaitė,
402 Charlevoix st., Point-Charles,
Montreal, Canada.

Pajėskau savo dėdės Julijono Be-
kerio, jis paeina iš Kauno gub., Stau-
lių pav., Pakapės parap. 2 metai
atgal jis gyveno So. Boston, Mass.
Jis pats, ar kas jį žino, meldžiu atsi-
šaukti antraštų:
Vladas Becker,
257 N. Clarion st., Philadelphia, Pa.

Pajėskau savo gero draugo Juozo
Baltruno, paeina iš Kauno gub., Pa-
nevėžio pav., Pumpėnų parap., Smil-
gelio kaimo. Jis pats, ar kas kitas,
meldžiu atsiųskite šiuo adresu:
Rapolas Jusis,
1756 E. 32nd st., Cleveland, Ohio.

Pajėskau darbo į kopyklos (pėka-
nė) už pirmą, arba už antrą ranką.
Aš esu blaivus ir atsakingai išpildau
savo darbą. Noriu gauti darbą ma-
žame miestelyje, ant čisto oro. Kam
reikia tokio darbininko, kreipkitės
šiuo adresu:
Kazimieras Lukoševičs,
4354 So. Wood st., Chicago, Ill.

Pajėskau savo pažįstamos Marijo-
nos Jonaitės; du metai Amerikoje,
yra prie tėvų ant farmų; paeina iš
Girdiškių parap. Kūn apie jį, ar jos
tėvus žinotų, meldžiu pranešti adresu:
Izidorius Martinukas,
1212 So. 51st ave., Cicero, Ill.

Reikalavimai.

Reikalaujam žmonių su mažu lapi-
talu pirkimui žemės. Turėdamas
\$100, gali pirkti 40 akrų derlingos že-
mės ir tuojuo gauti darbo lentų pjo-
vyklose. Darbas atsakantis, gera mo-
kestis. Didelis listas išdirbtų farmų
dovanai. Dėl platesnių žinių kreipki-
tės pas:
Chas. Zekas & Co.,
127 N. Dearborn st., Room 808,
Chicago, Ill.

Reikalingas partneris į hotelio biz-
nį. Vistiek—butų vedas ar nevedas.
Gali atsiskaityti, kad tokiamu biznįje
nebuvo, bile tik teisingas vyras. Biz-
nis gerai eina ir galima tapti turtin-
gu. Aš vienas negaliu visko atsakin-
čiai prižiūrėti, tai užtai įsiekau part-
nerio.
J. Bernotas,
1123 W. Madison st., Waldo Hotel,
Chicago, Ill.

Reikalingas—vyras, kuris norėtų
vakarais užsidirbt pinigų. Neat-
traukdamas jo nuo jo kasdieninio dar-
bo, mes išmokinsime, kaip galime
lengvai pridurti pinigų tarp savo
draugų ir pažįstamų. Jeigu Tamsta
nori pagerinti savo buvį ir nori žengti
pirmyn šioje pasaulioje, tai rašyk pa-
mus, o mes prisistume pilną išai-
skintą. Patvirtinai nereikalingi. Mes
tamsta išmokinsime visko ir tas nie-
ko neklausos.
Manager,
Room 35, 154 W. Randolph st.
Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parduodama murinis namas prie
Parnell av. ir 35-tos gat., trini at-
šais ir užpalkyti mediais, abu laba-
pigiai. \$5000 reikia įnešti, o likusi
suma lengvomis išlygomis. Atkreip-
ti reikia A. Olszewskio Banko, 3252
"DRAUGAS"

Setuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis
"Draugo" eina darbininkų skaitin-
tyra rimčiausieji ir žymiausi Lietu-
vių veikėjai ir rašytojai. Jame pa-
duodama daug žinių iš draugų ir vi-
somenės judėjimo. Visi dienos kla-
usimai yra svarstomi rimtai ir teisin-
gai.
Prenumerata Amerikoje \$2.00 me-
tams. \$1.00 pusl. metų. Kitose šal-
yse \$3.00 metams; \$1.50 pusl. metų.
Pažūrėjimui siunčiame vienas nu-
meris veltai. Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO.,
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

BARGANAS UŽ \$1,800.00.
Imokėk \$500, o likusius ant išmo-
kėjimo. Pats gyvenkite pirmame
filate ir imkite randą už antrą filatę.
Puiki ant dviejų pagyvenimų
medinė sūbu. Vienas filatas turi 6
kambarius, o kitas filatas turi 4
kambarius. Gražus, ligas lotas ant
33-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av.
Olszewskio Bankas.



LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykite prie Susivienijimo Lietuvių
Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki
\$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate
iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informaciją, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Dabar Jau Galima

Atvažiuoti iš Lietuvos
ir į Lietuvą.

Šifkortes atvažiuoti iš Archan-
gelsko į Chicago kaštuoja \$7.00

Išvažiuoti iš Chicago į Petro-
gradą (Peterburgą) \$64.60

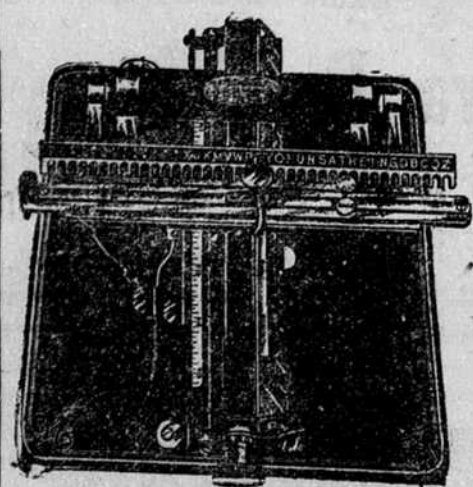
Kelionė ima tik 13 dienų per
vandenį.

Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.



Pigiausios ir geria-
usios rašomos maši-
nos (typewriters)
"New American" už
\$10.00.
Jeigu nori turėti dru-
gą, pigią ir gerą rašo-
mąją mašiną, tai pirk
"New American" o ne
sigaliesi.
"New American" ra-
šo taip gražiai, kaip
mašina; pirkti už \$100.
Jos sistema taip pa-
prasta, kad kiekvienas,
paėmęs ją į savo ran-
kas, iš pirmo sykio su-
pranta, kaip su ja ra-
syti.
Katalogą rašomųjų
mašinų ir visokių kny-

gų pristūnčiame uždyk.
Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą
nuosimtį.
Reikalaudami adresuokite šitaip:
LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir
pigiausiai

Persiūnčia Pinigus į Lietu-
vą-Rusiją ir visas da-
lis svieto ir parduoda
šifkortes

A. OLSZEWSKIO
BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

MOKYKIS BARBERYSTĖS.
Mes išmokinsime šio lengvo, šva-
raus ir greitai išmokamo amato į ko-
lias trumpas savaites; geriausi ren-
gimai; ekspertai mokinia; įrankiai su-
teikiami; darbas kiekvienam žmogui;
ateikite pamatyti mus arba rašykite
uždyk gaunamoms informacijoms.
BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.
Kodėl est nenaudingu, jeigu su ma-
žais iškašiais gali išmokyti gerą ama-
tų; kur tik tinka ten gali darbu ta-
rėti ir būti pats ant savęs ponu. Iš-
mokės barzdaskutystės, busi Huosas
visoj pasaulį. Rašykite—o gausite
visas smulkmenas dovana. Noso-
koff'o Barber, Hairdressing ir Mani-
curing Mokykla, 1202 Penn ave., Pitts-
burg, Pa. Seniausi ir atsakingiausi
mokykla aplinkoje. Pasiklausk ži-
nančių.
Mes duodame visokius darbus jų
išmokantiems.

Teleskopai ir Stereoskopai.



Jeil nori savo namuose
linksmai praleisti laiką ir
pamatyti svetimų žemų
miestus, gražiausius dar-
žus, sodus ir puikliausias
viso svieto vietas, tai nu-
sipirk Teleskopą su stere-
oskopais (5 serijos, 174 vi-
sokle paveikslai) už pačią
pigiausią kainą—\$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų \$3.45, bet perkant sykiu,
parduodam viską už \$3.20.
Katalogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų pristūnčiame
uždyk.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

2116 ŽODYNAS Lietuviškai-Angliškai kalbos, 439 pusl.	\$2.00
Kietais audimo apdarais	2.50
2117 ŽODYNAS Angliškai-Lietuviškai kalbos, 495 pusl.	3.00
Graziais "Half Morocco" skuros apdarais.	4.00
2118 ŽODYNAS Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-Lietuviškai kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274.	6.00
2119 ŽODYNAS. Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Morocok ekura	7.00
1192 Geografija arba žemės Aprašymas.	\$2.00
Apdaryta.	\$2.50
1199 Išsivystymas Vaisiaus Gyvųjų.	.10
1201 Iš Kur Atsirado Musų Naminiai Gyvuliai.	.20
1218 Kada ir Kokiu Būdu Vietas Susitvėrė.	.35
1219 Kada ir Kokiu Būdu Gali Vietas Pasibaigti?	.50
Apdaryta.	.50
1220 Kaip Gyvena Augmesys?	.35
1221 Kiek Senovės Graikai ir Romėnai.	.20
1250 Nematomi Priešai ir Draugai Žmonių.	.30
1256 Oras, Vnduo, Sviesa ir Šiluma.	.40
1261 Paėjimas Organiško Svieto.	.35
1271 Senų Gadynių Išnykė Gyvi Sutvėrimai.	\$1.00
Apdaryta.	\$1.25
1299 Žvėrys ir Žmogus. \$1.00. Apdaryta.	\$1.25
1311 Airlia. Lapai iš istorijos Airlijos.	.15
1335 Chinija. Iš istorijos Chino.	.35
1349 Ethnologija arba Moksas apie žemės Tautas.	\$2.00
Apdaryta.	\$2.50
1358 Gdynė šiekto Viešpatavimo Lietuvoje.	\$1.50
Apdaryta.	\$2.00
1360 Gyvenimo Mokykla. \$1.25. Apdaryta.	\$1.50
1380 Istorija Abeln. Tomas I. \$1.00. Apdaryta.	\$1.25
1382 Istorija Suvenytų Valstijų Šiaurinės Amerikos.	\$1.00
Apdaryta.	\$1.25
1383 Istorija Chicago Lietuvių. \$1.00. Apdaryta.	\$1.50
1386 Iš Muzikos Srities.	.10
1387 Iš Maitinimo. 75c. Apdaryta.	\$1.00
1419 Kultura ir Spauda.	.45
1428 Lenkai Lietuvoje.	.15
1435 Lietuvių Pradžios Muzoje Azijoje.	.50
1480 Rašto Istorija. \$1.00. Apdaryta.	\$1.25
1510 Tikėjimų Istorija. Apdaryta.	\$1.50
1511 Trumpa Senovės Istorija \$1.00. Apdaryta.	\$1.25
1600 Apie Turty Išdirbimą.	.35
1605 Aukos Karės Dievui.	.10
1660 Kaip žmonės su Ponais Kovojo.	.10
1668 Ko Mums Reikia Pirmiausia?	.20
1680 Labdarybė Pirmiau ir Dabar.	.10
1690 Moteris ir Jos Vieta žmonių.	.15
1709 Priedelis prie Lietuviškojo Klasimo.	.10
1739 Tautiškos Politikos Knygneis.	.10
1863 Auginimas ir Maitinimas Mazų Kudių.	.10
1900 Hygiena.	.10
1954 Pamatas Visokiam Reformui.	.35
2001 Angliškios Kalbos Vadovėlis.	.30
2038 Kaip Rašyti Laiskus, Lietuviškoje ir Angliškoje Kalbose.	.75
Apdaryta.	\$1.00
2055 Lithuanian Self-Instruction.	.50
2084 Rankvedis Angliškios Kalbos. \$1.25. Apdaryta.	\$1.50
2085 Rankvedis Gromatų Rašymui.	.35
2131 Arithmetika. Knyga išsismokintiui Rokundų.	.25
2241 Gamtos Pajėgos. 50c. Apdaryta.	.75
2266 Koks Privalo Buti Valkų Auginimas?	.20
2393 Žinynas. Knyga žinių. \$1.50. Apdaryta.	\$2.00
2401 Deklamacija ir Sceniskoji Mimika.	.10
2458 Tikri Juokai. Lietuvių Pasilinksminimai.	.50
2468 Lietuviškas Sapninkas. 50c. Apdarytas.	.70
2506 Naujas Pilnas Orakulas. \$2.50. Druose apdarose.	\$3.00
2516 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo.	.50
2532 Svieto Pabaisa.	.10
2558 Kalendorius "Lietuvos" 1896 metams.	.05
2617 Tikyba ar Moksas?	.05
2629 žydų Likimas Cudijoje.	.05

NB. Ant sekantių knygų perkupčiams duodame tokį pat rabatą,
kaip ir ant "Lietuvos" išleisčių.

128 Iš Gyvenimo Samojedų.	.10
266 Olga Liubotavičiūtė.	.10
296 Po Priedanga šventenybės.	.25
825 Patkulis. Politiska tragedija.	.20
1274 Spėka ir Medega. \$1.50. Apdaryta.	\$2.00
1988 Tikras Ženybinis Gyvenimas.	.25
2120 Žodynėlis. Angliškai-Lietuviškas.	.30
2191 Trumpa Geografija.	.25

2901 Mažas Aukso Altoreliai.	.50
2902 " " " "	.60
2903 " " " "	\$1.00
2904 " " " "	\$1.25
2905 " " " "	\$1.50
2906 " " " "	\$1.00
2907 " " " "	\$1.75

Taipogi "Lietuvos" Knygynne randasi visokios svetimų
spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.
Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuosimtį.

Reikalaudami Katalogo, kurį prisūnčiame uždyk, arba
siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

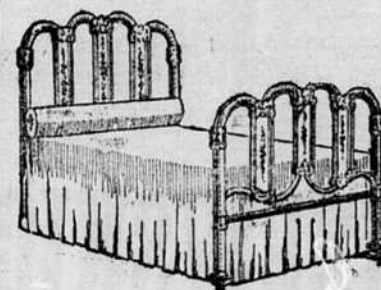
VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes neesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamsta suže-
dymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vy-
rams ir vaikams padarome ant orderio naujus stutus nuo \$30.00 iki
\$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant
orderio darytus stutus parduodame po \$5.00 ir brangiau.
Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau.
Valkų siutai \$2.50 iki \$7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti
atdaras iki 11 val. vakaro. Nedėliomis—iki 6 val. vakaro.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.



JAUNŲJŲ ATYDAI.

Norintieji nusipirkti pui-
sius, tvirtus, gražiai padirb-
tus, naminius rakandus (Fur-
niture) nuėminta kaina, te-
gul atsilanko į mūsų krautu-
vę, kur ras didžiausį pasirink-
imą visokių namie reikalin-
gų daiktų.

Lovos pirmiau buvo \$12.00 dabar \$ 8.00
Dideli, gražūs stalai pirmu buvo \$24.00, dabar 10.00
Puikūs virinimui, bei kepimui gazu pečiai 9.00
Geras anglinis ar medžinis pečius 25.00
ir daugybė visokių namuose reikalingų rakandų, taip pat labai
pigiomis kainomis.

Nepamirškite kad dar turime užsilikusį ledadainių (Ice Box)
ir kudiškiams vežimėlių (Baby Carriage), kuriuos dabar parduo-
dame labai pigiai.

Atkreipiame atydą, kad pirkdami pas savuosius pakeliate
lietuvišką pramonę ir abelną gerbuvį visų lietuvių.

Patėmijame, kad pirkdami pas mus nebusite nusikrauti ar-
ba apgauti; mūsų tavorai yra atsakanti ir visuomet bus jumi są-
žiniškai tas pats tavoras atvežtas, kurį pasirinksite.

Reikalaujantiems duodame lengvais išmokėjimais.

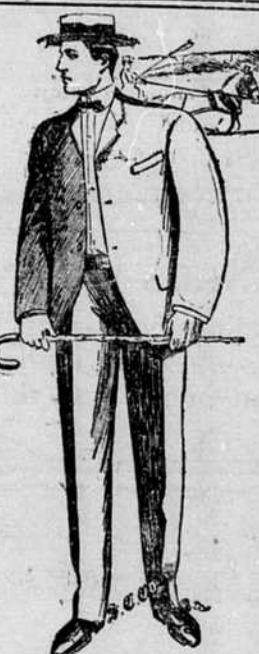
Krautuvė atidaryta vakarais:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House
Telephone Drover 700

3224 So. Halsted St. Chicago.

SIUTAI.



Dabar laikas pirkti dailias dra-
panas, ir pigiai. Dienos yra gra-
žios. Kožnam miela išvažiuoti
į laukus pasibovinti. Dar mie-
liaus yra, jeigu turi gražų siutą
išvažiuoti. Kainos labai že-
mos, ir kožnas gali nusipirkti.
Siutai \$28, \$26 ir \$25 dabar \$19.75
Taipgi turime daug siutų nuo
\$5.00 iki \$20.00

Pasiskubink, kolei pasi-
rinkimas dar geras.

Štoras Atdaras
Vakarais

Utarninke, Ketverge, Su-
batoji, Nedėliomis
ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Bell System



Pora Žingsnių Biznio Su- budavojimui.

Daugybė biznių vietų medžiagiskai pa-
sididina padaršinimais daryt pirkinius
per telefoną. Tai yra tikras, prastas ir
mažai kainuojantis budas prekystės su-
budavojimui.

Pirma—persitirkinkite, kad jūsų telefono
prietaisos yra užtenkamos. Mūsų Vaisbos
Departmentas maloniai patarnaus jums tame
savo patarimais.

Antra—garsinkite faktą, kad jūs visada esate
pasirengę priimt ir duot greitą ir rupestingą
atydą užsakymams, kurie ateina per telefoną.

Tuomet—dabokit jūsų biznio augimą.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

